

2017-2018 yılında İLKOKUL'da Sadece 1.SINIFLARDA okutulacak.

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

**TÜRKÇE DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI**
(İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)

www.ogretmenler.com

Ankara - 2017

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

**TÜRKÇE DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI**
(İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	3
ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ	3
ÖĞRETİM PROGRAMINDA TEMEL BECERİLER	5
ÖĞRETİM PROGRAMINDA DEĞERLER EĞİTİMİ	7
ÖĞRETİM PROGRAMINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	7
ÖĞRETİM PROGRAMINDA REHBERLİK	9
2. TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI	10
2.1. TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	10
2.2. ÖĞRENME ÖĞRETME YAKLAŞIMI	10
2.3. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	11
2.4. UYGULAMADA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	12
3. TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI.....	23
3.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI	23
3.2. KAZANIMLARIN YAPISI	23
3.3. KAZANIMLAR VE AÇIKLAMALARI	23
1. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	24
2. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	27
3. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	30
4. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	34
5. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	39
6. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	43
7. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	47
8. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	51

1. GİRİŞ

ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ

Eğitim, bireyin içerisine doğduğu millî, manevi ve kültürel değerler başta olmak üzere, yetenek, beceri, tutum, estetik duyarlılık gibi davranışlar kazanılmasını içeren bir süreçtir. Bir eğitim sistemini oluşturan temel öğelerin başında öğretim programı gelmektedir. Dolayısıyla eğitimde reform çalışmaları öğretim programları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Her öğretim programı da bir eğitim felsefesi üzerine inşa edilmektedir. Eğitime ilişkin herhangi bir sistem tasarımı, analizi veya dönüşümü öncelikle sistemin kurulacağı felsefi zeminin belirlenmesini zorunlu kılmaktadır. Eğitim hedefleri, eğitim felsefesi ve öğretim programları arasındaki bu güçlü ilişki, bütünsel tutarlılık açısından önem arz etmektedir.

Hem öğrenmenin hem de felsefenin “merak”la başladığına yönelik görüş geçmişten günümüze değerinden bir şey yitirmemiştir. Bireyi “öğrenme”ye yönlendirecek en önemli güç bu “merak” duygusudur. Çünkü öğrenme soru sormak, sorularına cevap almak, cevap alınamayan sorulara cevap bulmaya çalışmakla başlar ve birey ayırt etmeyi, ardından da bir araya getirmeyi öğrenir. Böylece hem kendisini hem de içinde bulunduğu dünyayı, yeniden inşa etme kaygısını ve cesaretini kazanır. Benzer şekilde epistemolojik, sosyolojik ve estetik açılardan “iyi”, “doğru” ve “güzel” kavramları da öğrencinin müreffeh bir toplumu oluşturan mutlu bir birey olmasında önemli yer tutmaktadır. Öyle ki bu kavramlar, ayrı ayrı ele alındıklarında bütün bir insan yaşamının gerekliliklerine karşılık gelecek derinliğe ve içeriğe sahiptir. Nitelikli ve hedefi hayata dönük bir eğitim, “iyi”, “doğru” ve “güzel” kavramlarını temel almalıdır.

Günümüzün sosyal ve ekonomik koşullarında etkin rol oynayabilecek bireyler yetiştirebilmek, ülkelerin uluslararası alanda rekabet edebilirliği ile doğrudan ilişkilendirilmektedir. Bu durum; ülkeleri sorumluluk sahibi, problem çözebilen, karar verme becerileri gelişmiş, eleştirel ve inovatif düşünebilen bireyler yetiştirmeye imkân sağlayacak bir eğitim modeli arayışına yönlendirmektedir.

İş birliğine dayalı öğrenme, iş birliğini ve iletişimi temel alır. Farklılıklara saygı gösterilmesine, farklılıkların zenginlik olarak algılanmasına, düşüncelerin daha rahat paylaşılmasına ve nihayetinde yeni fikirlerin oluşmasına ortam hazırlar. Bu bağlamda öğretim programları; bireyi topluma, toplumu da bireye feda etmeyen, kişi hak ve hürriyetine saygılı, uzlaşmacı bireyler yetiştirmek üzerine temellendirilmiştir. Bu anlayışla bireyin sahip olduğu tüm yeterlilikleri potansiyeli ölçüsünde mümkün olduğu kadar geliştirmesine fırsat verecek; bireyin aklını ve duygularını sağlıklı şekilde işletebilmesi için gerekli olan bilgi, beceri ve anlayışı kazandırabilecek bir tasarım dikkate alınmıştır.

Sosyal beceriler başkaları ve çevreyle olumlu etkileşimi destekleyen davranışlardır. Bu beceriler içerisinde başkalarının duygularını anlama, grup etkinliklerinde yer alma, cömertlik, yardımseverlik, başkalarıyla iletişimde bulunma, müzakere etme, sorun çözme ve benzerleri yer alır. Burada önemli olan, kendisiyle ve toplumuyla uyum içinde, sorumluluklarını bilen ve gereğini yerine getirebilen, bir yandan millî, diğer yandan da evrensel değerleri içselleştirmiş öz güven sahibi bireyler yetiştirmektir.

Eleştirel düşünme yeni fikirlerin ortaya çıkmasını sağlar. Ayrıca birey, düşüncelerini argümanlar ortaya koyarak savunduğu için bu savunma, düşüncelerin tekrar değerlendirilmesine de olanak tanır. Öğretim programlarında bu düşünce biçimini içselleştiren, analitik ve yaratıcı düşünme becerilerinin gelişmesine izin veren bir yolla hayati tecrübeyi zenginleştirmeye, tarihsel birikimi tanımaya ve onu yeniden üretebilmenin yollarına ulaşmaya önem verilmiştir. Bunun için de hayatın her alanında uygulanabilecek eleştirel sorgulama niteliğine sahip olmanın birey için olduğu kadar, toplumsal yapı için de önemli olduğu, bireylerin böyle bir niteliğe sahip olmasının toplumun gelişmesi ve devamlılığı açısından değer taşıdığı düşüncesi hâkim kılınmıştır.

Yenilikçi düşünme becerisi yeni kavrayışlara, özgün yaklaşımlara, yeni bakış açılarına, bir şeylerin anlaşılması ve kavranmasında yepyeni yollara öncülük eden bir düşünme biçimidir. Genel olarak inovatif düşünmenin geliştirilmesinde önemli olan, bireylerin fikir üretimini sağlayacak tekniklerin kullanılması, farklı fikirlerin ortaya atılması, fikir üretimine, hayal gücüne, düşünme becerilerinin geliştirilmesine dayalı eğitimin sağlanabilmesidir.

Günümüz eğitim anlayışı öğrencinin bilgi düzeyinin değerlendirilmesinden ziyade, bilginin birey için anlamlı ve yaşantısal hâle getirilmesi esasına dayanmaktadır. Eğitim felsefesinde yaşanan bu değişim, eğitim sistemlerinin yeniden düzenlenmesini, kapsamlı ve sürdürülebilir müdahalelerle sürekli olarak yenilenmesini zorunlu kılmakta hatta bu güncelleme ve geliştirme çalışmalarının, eğitimin ayrılmaz bir parçası hâline gelmesine neden olmaktadır. Öğretim programlarında doğa bilinciyle desteklenen bir çevre anlayışına sahip öğrencilerin yetiştirilmesiyle beraber, öğrenmenin sadece okul mekânları veya sınıflarla sınırlı olmadığı, bütün hayatı kapsadığı fikrini temele alan, öğrenilenlerin günlük hayatta kullanılabilmesinin yolunu açan bir yaklaşım dikkate alınmıştır.

Estetik duyarlılık ve estetik eğitimi “estetik yargının bir bilgi yargısı değil, bir beğeni yargısı olduğu” bilinci ile hareket ederek öğrencinin güzel nesneye dair duyularını geliştirmeyi ve duygularını ifade edebilmesini amaçlar. Bu yeni yaklaşım ile estetik eğitiminin alanı duygular olarak tarif edilmiştir. Bu eğitim aracılığıyla öğrencinin hayal gücünün geliştirilmesi ve öğrencinin hayal gücü ile yaklaştığı güzel nesneye dair hissettiği duyguları öz güvenle ifade edebilmesi beklenmektedir. Estetik eğitiminin programa işlenmesinde hedef; fikirlerini, beğenilerini sunabilen, eğlenerek ve ilgi alanlarını geliştirerek öğrenen, yüksek motivasyonlu, eleştirel düşünme becerileri gelişmiş, mutlu, estetik değerlere uzak olmayan, estetik hazın izini süren, estetik bakış edinebilmiş, kendi hayal gücünü ortaya koyabilen, hayatın tek yönlü işleyişini kendi tasarımları ile zenginleştiren bireyler yetiştirmektir.

Estetik eğitimi yoluyla birey, sanat eserlerini duygular yoluyla olduğu kadar duyular aracılığıyla da deneyimlediği için somutlaştırma yeteneğini geliştirir. Bu sayede birey farklı duyguların farklı şekillerde anlatılabileceğini kavradığı için bir duygunun, bir durumun ne şekilde anlatılabileceğine dair görüşleri de gelişir. Benzer şekilde ifade yeteneği gelişen öğrenci, olayların başka şekillerde ele alınabileceğini bilerek farklı olasılıkları sorgular. Birçok farklı olgu ile etkileşim hâlinde olan birey, bu nesneler arasında veya bilgi, deneyim ve metinler arasında bağlantılar kurabilir. Öğretim programlarında niçin var ettiğimizi ve nasıl gerçekleştirdiğimizi bilmediğimiz bir güzellik ortaya koyma yerine, yapılan her estetik davranışın veya ürünün daima bir ölçü ve hesap ile meydana getirildiği düşüncesiyle sürdürülebilir bir estetik anlayışın öğrencilere kazandırılması hedeflenmiştir. Yemek kaşığından çeşmeye, kuş yuvasından kapıya kadar hayatı, en ince ayrıntısına varana dek, süsleme hassasiyeti taşıyan bir geleneğin bu imkânlarının tekrar ortaya çıkarılması beklentisiyle hareket edilmiştir.

Öğretim programlarında öğrencilerin duygusal, zihinsel ve sosyal yeteneklerini mümkün olduğu kadar eş ölçüde geliştirmelerine imkân verilmiştir. Ayrıca eşitlik, adil olma kavramları üzerinde yoğun olarak durulmuş; duyguları dile getirme, düşüncelerini öz güvenle ifade edebilme, öneride bulunma veya bir fikri reddedebilme hakları da düzeylerine uygun şekilde eğitimin parçası hâline getirilmeye çalışılmıştır.

Geleceğe ışık tutmada önemli bir yeri olan tarih bilgisi ve bilincinin öğrencilere doğru bir şekilde kazandırılması için tarihin kompleksiz bir şekilde aktarılabilmesi fakat diğer taraftan da tarihin öznesi olmuş milletimizin büyük tarihsel başarılarının da göz ardı edilmemesi üzerine eleştirel bir tarih felsefesi gözetilmiştir.

Genel olarak sanatsal, edebî ve kültürel çalışmalar öğrencilerin düzeylerine uygun şekilde eğitime dâhil edilmiştir. Tarihi boyunca değişik medeniyetlere ev sahipliği yapmış ve bu medeniyetlerin en gözde eserlerini hâlâ muhafaza etmekte olan bir ülke olarak bu kültürel varlıkların ancak bilgili ve yaşadığı döneme de belirli bir tarih bilinciyle bakabilen bireylerin yetişmesiyle gelecek nesillere aktarılabilceği düşüncesi gözetilmiştir. Aynı zamanda kendi çağının tanığı olarak insanın, sahip olduğu kültürün dışında farklı kültürlerin özelliklerini ve niteliklerini de öğrenmesi gerektiği, bunun hem kendi kültürümüz açısından hem de genel olarak dünya kültür tarihinin korunması açısından önem taşıdığı düşüncesi dikkate alınmıştır.

Sonuç olarak öğretim programlarında “birey” olmanın aynı zamanda çok daha geniş bir “dünya ailesi”ne ait olmak olduğunun bilincine varacak, yaşadığı topluma ve ülkesine, toprağına samimi bir hisle bağlanacak, bilim ve teknolojiyi etkin şekilde kullanarak gerekli teknik bilgi, birikim, beceri ve yeterliliklere sahip kuşaklar yetiştirmek hedeflenmiştir. Farklı disiplinlerin bir arada olduğu ama nihayetinde sadece bu disiplinlerin toplamından ibaret olmadığı, kendi niteliklerini taşıyan bir “bütün”e sahip ve aynı zamanda disiplinler arası etkileşimin açık olduğu bir yaklaşımla sadece hedefi değil, yolu da inşa eden bir içerikle öğretim programları hazırlanmıştır.

ÖĞRETİM PROGRAMINDA TEMEL BECERİLER

Eğitim, bireyin içerisine doğduğu kültürel değerler başta olmak üzere, yetenek, beceri, tutum, estetik duyarlılık ve olumlu davranışlar kazanılmasını içeren bir süreçtir. Bireyin yaşamında eğitim süreci ile meydana gelen değişimin kalıcı hâle gelmesi ve bireyin dünyadaki değişime ayak uydurabilmesi, günümüz eğitim sistemlerinin temel belirleyicileri olarak kabul edilmektedir. Eğitim süreci ile kazanılan beceriler, bireyin yaşam standartlarının gelişmesinin yanı sıra ülkelerin küresel rekabet kapasitelerine ve demokratik gelişimlerine de önemli katkılarda bulunmaktadır. Günümüzün sosyal ve ekonomik koşullarında aktif rol oynayabilecek bireyler yetiştirebilmek, eğitim sistemlerinin uluslararası alanda rekabet edebilirliği ile doğrudan ilişkilendirilmesi, ülkeleri öğrencilerini sorumluluk sahibi, eleştirel düşünebilen, problem çözme ve karar verme becerileri yüksek bireyler olarak hayata hazırlamaya imkân sağlayan bir eğitim modeli arayışına itmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığının eğitim politikaları ve öncelikleri; temel eğitim almış öğrencilerin millî, manevî, evrensel değerlere sahip; hem akademik hem de sosyal anlamda başarılı olabilen; teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilen; kendisine, toplumuna ve farklı kültürlerle karşı yüksek düzeyde farkındalıkla saygı duymayı başarabilen, hayata hazır, mutlu ve sağlıklı bireyler olarak yetişmelerini sağlamak yönündedir.

İyi bir eğitimin yolu bireysel farklılıkları dikkate almaktan geçmektedir. Öğrencilerin öğrenmeye karşı doğal yetenek, ilgi, eğilim, isteklerinin yanı sıra ailedeki yetiştirme süreçleri, ekonomik durumları, etnik kökenleri, cinsiyetleri ve benzeri birçok durumları farklılık gösterebilmektedir. Bu farklılıkların doğuştan mı getirildiği yoksa sonradan mı kazanıldığı önemli değildir. Önemli olan nokta, bu farklılıklar dikkate alınmadan yapılacak eğitimin beklenen sonucu getirmeyeceğidir.

Öğrencilerin öğrenme ve öğretmenlerin öğretme modellerini birbirine bağlamak için bilgiyi edinmek, becerileri geliştirmek ve yetkinlikleri artırmak şeklinde ifade edilebilecek üç durumun birlikte ele alınması gerekir. Bilginin edinilmesinin kolaylaştığı günümüzde bilgiyi kullanma ve üretme ön plana çıkarken diğer insanlarla birlikte mutlu bir yaşam sürdürebilmek için öğrencilerin temel becerilerinin de geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Dolayısıyla okullarda gerçekleştirilen eğitim ve öğretim faaliyetlerinin ana çerçevesi olarak nitelendirilebilecek programlarda temel beceriler konusuna gereken yeri ve önemi vermek gerekmektedir. Öğretim programlarında yer alan kazanımların kapsadığı temel beceriler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi esas alınarak ele alınmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşları, işçi ve işveren sendikaları, meslek örgütleri ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde, ulusal ve uluslararası uzmanlar ile akademisyenlerin katılımıyla hazırlanan Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Bakanlar Kurulunun 2015/8213 sayılı Kararıyla 19 Kasım 2015 tarihli ve 29537 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik gereğince hazırlanan Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine Dair Tebliğ ve eki Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi, 2/1/2016 tarihli ve 29581 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ), Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ) ile uyumlu olacak şekilde tasarlanan; ilk, orta ve yükseköğretim dâhil, meslekî, genel ve akademik eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yollarıyla kazanılan tüm yeterlilik esaslarını gösteren ulusal yeterlilikler çerçevesidir. TYÇ’nin genel hedefi, ülkemizdeki tüm yeterliliklerin tanımlandığı, sınıflandırıldığı ve bunun sonucunda yeterlilikler arasında geçiş ve ilerleme gibi ilişkilerin belirlendiği bütünlük bir yapı sunmaktır. TYÇ’de hayat boyu öğrenme kapsamında her bireyin kazanması beklenen sekiz anahtar yetkinlik bulunmaktadır. Bunlar; ana dilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, kültürel farkındalık ve ifade şeklinde sıralanmıştır.

Anahtar yetkinliklerin hepsi aynı öneme sahiptir çünkü her biri bilgi toplumunda başarılı bir yaşam için katkıda bulunabilmektedir. Bu yetkinliklerin pek çoğu birbiriyle uyuşmakta, birbirini kapsamakta ve birbirini destekleme esasına dayanmaktadır. Bu anahtar yetkinliklerin kapsamı kısaca şöyle açıklanabilir:

Ana Dilde İletişim: Ana dilde iletişim; bireyin kelime bilgisi, işlevsel dil bilgisi ve dilin görevleri hakkında bilgi sahibi olmasını gerektirirken çeşitli durumlarda hem sözlü hem de yazılı iletişim kurma becerisine sahip olmayı içermektedir ve başkaları üzerinde dilin etkisinin, olumlu ve sosyal farkındalıkla dili anlama ve kullanma ihtiyacının farkında olunması anlamına gelmektedir.

Yabancı Dillerde İletişim: Yabancı dilde yeterlilik kelime bilgisini, işlevsel dil bilgisini, iletişimin temel çeşitleri ile dilin kaynaklarının farkında olmayı gerektirirken, aynı zamanda mesajları anlama; karşılıklı konuşmaya başlama, sürdürme ve sonuçlandırma; bireylerin ihtiyaçlarına göre uygun metinleri okuma, anlama ve üretme becerilerinden oluşmaktadır. Diğer taraftan yabancı dillere karşı olumlu tutum, kültürel çeşitliliğin değerini bilme, dillere karşı ilgi, merak ve kültürler arası iletişime karşı farkındalığı içermektedir.

Matematiksel Yetkinlik ve Bilim/Teknolojide Temel Yetkinlikler: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzı geliştirme ve uygulamadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir. Bilim ve teknolojideki yetkinlik ise doğal dünyayı, fen ve teknolojinin etkisini anlamanın yanında doğanın temel prensiplerini, temel bilimsel kavramları, prensipleri ve metotları, teknoloji ve teknolojik ürünleri ve yöntemleri bilmeyi içermekte olup bireyin bilimsel araştırmanın temel vasıflarını tanımasına ve sonuçları tartışma ve bunları aydınlatmak için akıl yürütme yeteneğine sahip olmasına odaklanmaktadır. Bu yeterlilik, eleştirel takdiri ve merakı, etik sorunlara ilgiyi, hem güvenliğe hem de sürdürülebilirliğe saygıyı, özellikle kendisi, ailesi, toplum ve küresel konularla ilgili bilimsel ve teknolojik gelişmelere değer veren bir tutumu içermektedir.

Dijital Yetkinlik: Günlük yaşam ve iletişim için bilgi toplumu teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Söz konusu yetkinlik, bilgi iletişim teknolojisi içinde bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması, ayrıca İnternet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

Öğrenmeyi Öğrenme: Her durumda öğrenmeyi öğrenme bireyin kendi öğrenme stratejilerini bilmeyi, kendi beceri ve niteliklerinin güçlü ve zayıf yönlerini, uygun eğitim, rehberlik veya destek fırsatlarını araştırmayı gerektirmektedir. Öğrenmeyi öğrenme becerileri ilk olarak daha fazla öğrenme için gerekli olan okuryazarlık ve bilişim teknolojilerini kullanma gibi temel becerileri kazanmayı gerektirmektedir. Bireyin yaşamı boyunca öğrenmeyi başarma ve sürdürmede motivasyonu büyük önem taşımaktadır.

Sosyal ve Vatandaşlıkla İlgili Yeterlilik: Bu yetkinlik; kişisel, kişiler arası, kültürel ve kültürler arası yeterliliği, ayrıca sosyal ve çalışma yaşamına bireylerin etkili ve yapıcı yolla katılması için bireyleri donatan davranışın tüm formlarını ve gereken yerlerde fikir ayrılıklarını çözmeyi sağlayacak çeşitli davranışlarla bütünüyle donanmayı içermektedir. Bu yetkinliğe sahip bireyler sosyoekonomik gelişme ve kültürler arası etkileşimle ilgili olmalı, farklılıklara değer vermeli, diğer insanlara saygı duymalı ve hem ön yargılarla başa çıkmaya hem de uzlaşmaya hazırlıklı olmalıdır. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise insan haklarına tamamen saygılı olmayı, demokrasinin temeli olarak eşitliği içermektedir; bu da farklı dinî ve etnik grupların değer sistemleri arasındaki farkı anlayıp saygı duyma temeline dayanan olumlu bir tavırla olacaktır. Bu yetkinlik, aynı demokratik prensiplere saygı gibi ulusal bağlılığı sağlamak için gerekli olan ve paylaşılan değerlere anlayış ve saygı göstermek kadar sorumluluk hissini ortaya koymayı da içermektedir.

İnisiyatif Alma ve Girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade etmektedir. Amaçlara ulaşmak için proje planlama ve yürütmenin yanında yaratıcılık, yenilik ve risk almayı da içermektedir. Bu yetkinlik, etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetim becerilerine sahip olmayı gerektirmektedir.

Kültürel Farkındalık ve İfade: Kişinin kendi kültürünü tam olarak anlaması, kültürel tanımlamanın çeşitliliğine saygı doğrultusunda açık bir tutum için temel olabilir. Olumlu tutum aynı zamanda bireysel ifade ve kültürel hayata katılım yoluyla yaratıcılık, sanatsal ve estetik kapasiteyi geliştirmeyi de kapsamaktadır.

Öğretim Programı'nda yer alması gereken temel beceriler, yukarıda bahsedilen anahtar yetkinlikler bağlamında ayrı bir başlık olarak değil, kazanımların içinde örtük bir şekilde ve ayrıca kazanımların altındaki

açıklamalarla desteklenecek mahiyette verilmiştir. Kazanımlar, anahtar yetkinliklerin biri veya birkaçıyla birlikte mutlaka ilişkilidir. Bütün yetkinlikler Öğretim Programı'nda ele alınmış olup öğrencilerin gelişimleri, öğretmenlerin sınıf içinde yapacağı eğitim ve öğretim yöntem, strateji ve tekniklerinin çeşitlendirilmesiyle mümkün olabilecektir.

ÖĞRETİM PROGRAMINDA DEĞERLER EĞİTİMİ

Öğrencilere iyi bir insan ve iyi bir vatandaş olmalarını sağlayacak bilgi, beceri, tutum, davranış ve alışkanlıkları kazandırmayı amaçlayan eğitim, bu yönüyle değerlerle şekillenmiş bir etkinliktir. Bu bağlamda okullardaki değer eğitiminin amaçlarından biri öğrencilerin sağlıklı, tutarlı ve dengeli bir kişilik geliştirmelerini sağlamaktır. Bunun için bireyin çok yönlü gelişmesi önem taşımaktadır. Ayrıca insanın tutum ve davranışlarını biçimlendirmede önemli bir role sahip olan değerler, öğrencinin sağlıklı ve dengeli gelişimine katkı sağlamaktadır.

Türk millî eğitim sisteminin temel hedefleri arasında öğrencileri sağlıklı, mutlu bir şekilde hayata hazırlamak, iyi insan ve iyi vatandaş olmalarını sağlayacak bilgi, beceri, değer, tutum, davranış ve alışkanlıklarla donatmak yer almaktadır. Bu bağlamda değerlerin eğitim süreci içerisinde kazandırılması ve yeni nesillere aktarılması hedeflere ulaşmada ve kültürel devamlılık açısından da son derece önem taşımaktadır.

Günümüz demokratik toplumlarında, akademik başarı kadar, insan ilişkilerini düzenleyen pek çok değer giderek daha fazla öne çıkmaktadır. Millî, manevi ve evrensel değerleri tanıyan, benimseyen ve bunları içselleştirerek davranışa dönüştüren bireyler yetiştirmede aile, toplum, medyanın yanı sıra öğretim programlarının da önemli bir etkisi bulunmaktadır. Öğretim programlarında derslerin doğasına uygun olarak kazanımlar içinde yer alan değer ifadeleri, öğrencilere hissettirilerek ve yaşantısal hâle getirilerek örtük bir biçimde kazandırılmaya çalışılmalıdır. Bu doğrultuda kazanımların gerçekleştirilmesinin değerlerin kazanılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ancak öğretim programının uygulayıcısı olan öğretmenin değerler eğitimine ilişkin farkındalığının yanı sıra yeterliliği ve becerisi bu süreçte büyük önem taşımaktadır. Değerlerin kazanılma sürecinde rehber olan öğretmen, öğretim programında yer verilen bilgi ve becerileri kazandırmanın yanı sıra neyin iyi ve doğru olduğunu model olarak ve etkinlikler yoluyla sunabilmelidir.

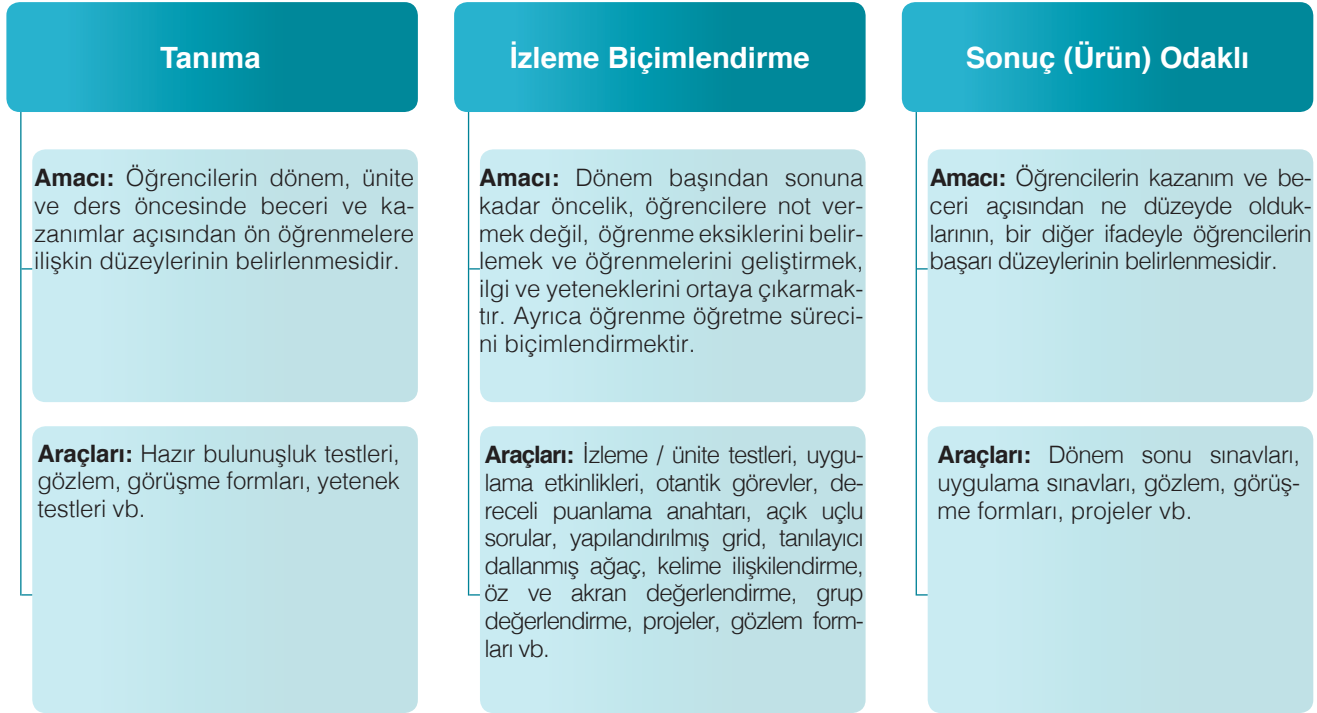
ÖĞRETİM PROGRAMINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Öğretim programlarındaki bilgi, beceri ve değerlerin istenilen düzeyde kazandırılması temel amaçtır. Bu amaç doğrultusunda, öğrencilerin aktif olduğu öğretim yaklaşımlarının uygulanması, öğrenme ortamlarının ve materyallerinin amaca uygun seçilmesi, becerilerin ve kazanımların süreç içerisinde izlenmesi ve öğrencilerin gelişimlerinin kontrol edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle öğrenme öğretme süreciyle ölçme ve değerlendirme uygulamalarının eş güdümlü ve birbirini destekler nitelikte olması gerekir.

Öğretim programında öğrencilerin süreç içerisinde izlenmesi, yönlendirilmesi, öğrenme güçlüklerinin belirlenerek giderilmesi, öğrencilerde anlamlı ve kalıcı öğrenmenin desteklenmesi amacıyla sürekli geri bildirimin sağlanmasına yönelik bir ölçme değerlendirme anlayışı benimsenmiştir. Elde edilen sayısal değerlerin anlam kazanabilmesi için öğrencilerin gelişiminin izlenmesi ve bu gelişime bağlı olarak yönlendirilmesi, programda önemsenen ilkeler arasındadır.

Eğitim öğretim sürecinde ölçme ve değerlendirme faaliyetleri; tanıma, izleme ve sonuç odaklı olmak üzere üç farklı şekilde yapılabilmektedir. Tanıma amaçlı değerlendirme; öğretim programlarında vurgulanan öğrencilerin üst düzey düşünme becerileri, kazanımlar ve değerler açısından ön öğrenmelere ilişkin düzeylerinin belirlenmesidir. İzleme amaçlı değerlendirme; asıl amacı öğrencilere not vermek olmayan, dönemin başından sonuna kadar öğretimi geliştirmek, öğrencilerin öğrenme eksikliklerini belirlemek, ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarmak amacıyla süreç odaklı olarak yapılan değerlendirmedir. Sonuç odaklı değerlendirmede ise öğrenme öğretme süreci sonunda, öğrenmenin ne düzeyde gerçekleştiği tespit edilmekte ve öğrencilerin başarı düzeyleri belirlenmektedir.

Ölçme ve değerlendirme uygulamaları Şekil 1'de görüldüğü üzere üç aşamada ele alınabilir:

Şekil 1. Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları

Değerlendirme, öğretim programında yer alan kazanımlarda belirtilen bilgi, beceri ve yetkinliklere öğrencilerin ne oranda ulaştıklarının tespit edilmesi ve tespit edilen eksik veya yanlış öğrenmelerin giderilmesi için önlemler alınmasının sağlanması açısından önemlidir. Değerlendirme öğrenme ve öğretme sürecinin bir parçası olarak düşünülmelidir. Yapılan değerlendirme çalışmalarının sürekli olması önemlidir. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme ise öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır.

Değerlendirme çalışmalarında önemli bir husus, kazanımlara öğretmenin yanı sıra öğrencilerin kendi kendilerine yapacakları değerlendirmelerle ulaşmalarını sağlamak olacaktır. Bu hem öğrencilerin öz güvenlerini, öz denetimlerini geliştirecek hem de onlara öğrenmeyi öğrenmenin yollarını açacaktır. Bu nedenle öz değerlendirme, akran değerlendirme ve grup değerlendirmelerinin verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için üç aşama uygulanmalıdır. Öğrenci ilk aşamada sözel, ikinci aşamada yazılı olarak kendi öğrenme sürecine, performansına, ürününe yönelik değerlendirmelerde bulunmalıdır. Üçüncü aşamada ise dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formları, dereceleme ölçekleri gibi çeşitli araçlar kullanılarak puanlamalar yapılabilir. Bu aşamaların sırasıyla uygulanmasına dikkat edilmelidir. Öğrencilerden, birinci ve ikinci aşamayı etkili olarak kullandıktan sonra kendi ürününe, akranının ürününe ve grup olarak yaptıkları çalışmalara ilişkin puan vermesi istenir.

Bütün diğer çalışmalarda olduğu gibi ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinde de bireysel farklılıklar dikkatle ve titizlikle göz önünde bulundurulmalıdır. Amaç hiçbir zaman öğrencileri yargılamak değil; akademik, sosyal veya kültürel gelişimlerini destekleyerek onlara yol gösterecek bir faaliyet olarak ölçme ve değerlendirme çalışmalarını yapmak olmalıdır.

ÖĞRETİM PROGRAMINDA REHBERLİK

Kişide var olan gizil güçlerin, yeteneklerin, kapasitenin ortaya konması, kullanılması ve geliştirilmesi amacıyla bireyin kendini gerçekleştirmesine yardım etmek öğretim programlarında rehberlik çalışmalarının nihai amacını oluşturmaktadır.

Temel eğitimi tamamlayan öğrencilerden;

- Okula ve çevreye etkin olarak uyum sağlamaları,
- Potansiyellerini tam olarak kullanıp eğitsel başarılarını artırmaları,
- Kendilerini tanımaları, kabul etmeleri ve geliştirmeleri,
- Başkalarını anlamaları, kabul etmeleri ve kişiler arası etkileşim becerilerini geliştirmeleri,
- Topluma karşı olumlu anlayış ve tutum geliştirmeleri,
- Hayatını güvenli ve sağlıklı sürdürmek için olumlu tutum ve davranışlar geliştirmeleri,
- Eğitsel ve mesleki gelecekleri için gerekli alt yapıya ulaşmaları beklenmektedir.

Öğretim programlarında ele alınacak her türlü rehberlik çalışmalarının içeriği okulun özellikleriyle öğrencilerin gelişim dönemleri ve ihtiyaçlarına göre farklılık göstermektedir. Programlardaki rehberlik çalışmalarının içeriği bu dönemdeki çocukların gelişim özelliklerine uygun, akademik başarılarını destekleyici ve eğitim amaçlarıyla uyumlu biçimde hazırlanmalıdır.

Buna göre ilkokul süreci içinde öğrencinin kendini tanıması, ilgi, yetenek ve özelliklerini keşfetmesi, geliştirmesi amaçlanır. Bu yıllarda, kişisel ve sosyal rehberlik alanında özellikle benlik saygısı, öz yönetim, öz denetim, problem çözme ve karar verme gibi kişiliğin çeşitli yönlerini etkileyecek alanlarda bireysel gelişimi sağlamaya yönelik çalışmalar önemli bir yer tutar. Bu dönemde çocuklarda sosyal ilgi ve ait olma duygusunu geliştirme, başkalarının ihtiyaçlarına duyarlı olma, iletişim kurma, iş birliği yapma gibi sosyalleşme sürecini kolaylaştırma, rehberlik çalışmalarından beklenen yararlar içindedir. Eğitsel rehberlik alanında okula ilgi, zamanı iyi kullanma, planlı çalışma, eğitime değer verme gibi temel tutum ve becerilerin kazandırılması amacıyla uygun fırsatlar ve öğrenme yaşantılarının kazandırılması çok önemlidir. Çocuğun, iş ve meslek yaşamına ilişkin olumlu değer ve tutumlar geliştirmesi, meslekleri tanıması, mesleki alternatifleri incelemesi, eğitsel ve mesleki kararlar arasındaki ilişkileri kurması gibi amaçların gerçekleşmesi rehberlik çalışmalarının kapsamında yer alır.

Ortaokulda ise kişisel ve sosyal rehberlik alanında, öğrencinin kişilik bütünlüğünü kazanması, yetişkinler dünyasına hazırlanması, yaşam felsefesini oluşturmaya, kendine güvenen, sosyal ilişkilerde başarılı, iletişim kurabilen, zamanı verimli kullanabilen, iş birliği yapabilen ve empati kurabilen güçlü bir birey olarak yaşadığı ortama, değişikliklere aktif uyum sağlaması amaçlanır. Eğitsel rehberlik alanında, öğrencinin kendini tanıması, çevrede kendine açık eğitim olanaklarını öğrenmesi, gizil güçlerini geliştirmesi için uygun ortam ve fırsatlar sağlanması gerekir. Mesleki rehberlik alanındaysa iş ve çalışma yaşamına ilişkin gerçekçi değerlendirmeler yapması, kendine uygun seçenekleri tanıması ve ilgi alanlarının farkına varması amaçlanır. Kendini gerçekleştirme yolunda vereceği tüm kararlarda kendi özelliklerine ve çevre koşullarına duyarlı ve bilinçli olabilmesine çalışılır.

Öğretim programı uygulanırken bireysel farklılıklar, bütün öğrenciler için olduğu kadar özel gereksinimli öğrenciler için de üzerinde hassasiyetle durulması gereken konulardan biridir. Bu nedenle öğretim programı uygulanırken özel gereksinimi olan öğrenciler için gereken esneklik gösterilmeli; öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda etkinlikler hazırlanmalı ve planlamalar yapılmalıdır.

2. TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI

2.1. TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Türkçe Dersi Öğretim Programı, öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma ile ilgili dil becerilerini ve zihinsel becerileri kazanmaları, bu becerileri kullanarak kendilerini bireysel ve sosyal yönden geliştirmeleri, etkili iletişim kurmaları, Türkçe sevgisiyle, istek duyarak okuma ve yazma alışkanlığı edinmelerini sağlayacak şekilde bilgi, beceri ve değerleri içeren bir bütünlük içinde yapılandırılmıştır. Türkçe Dersi Öğretim Programı; dil becerilerinin ve yeterliliklerinin geliştirilmesini, diğer tüm alanlarda öğrenme, kişisel ve sosyal gelişme ile mesleki becerileri edinmenin ön şartı olarak kabul etmektedir.

Tematik yaklaşım esas alınarak hazırlanan öğretim programında okuma ve yazma kazanımları metin içi, metin dışı ve metinler arası okuma yoluyla anlam oluşturmayı sağlayacak şekilde yapılandırılmıştır. Birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar kazanımların yapısı ve hiyerarşisi, öğrencilerin temel dil becerilerinin yanı sıra üst düzey bilişsel becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak şekilde düzenlenmiştir. Öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak dil bilgisi ve yazım kuralları ile ilgili kazanımlar artan bir yoğunluk içinde ve aşamalı olarak yapılandırılmıştır.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri doğrultusunda hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin;

- dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi,
- Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması,
- okuduğu, dinlediği/izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması,
- okuma yazma sevgisi ve alışkanlığını kazanmalarının sağlanması,
- duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmelerinin sağlanması,
- bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi,
- basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi düzenleme, sorgulama, kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesi,
- okuduklarını anlayarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmelerinin ve sorgulamalarının sağlanması,
- millî, manevî, ahlaki, tarihî, kültürel, sosyal değerlere önem vermelerinin sağlanması, millî duygu ve düşüncelerinin güçlendirilmesi,
- Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla estetik ve sanatsal değerleri fark etmelerinin ve benimsemelerinin sağlanması amaçlanmıştır.

2.2. ÖĞRENME ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Dil öğrenimi doğrusal bir faaliyet olmadığından dört temel dil becerisinin kazandırılmasında tek bir öğrenme öğretme yaklaşımı benimsenmemeli, farklı öğretim yöntem ve teknikleri bir arada ve dengeli şekilde kullanılmalıdır. Öğrenme öğretme süreci planlanırken öğrencilerin bireysel farklılıkları (hazır bulunuşluk düzeyleri, öğrenme stilleri ve ihtiyaçları, sosyokültürel farklılıkları vb.) göz önünde bulundurulmalıdır. Kullanılan öğretim yaklaşımları ve öğrenme etkinlikleri öğrencilerin önceki öğrenmelerini geliştirmeli, yanlış öğrenmeleri düzeltmeli, ilgilerini çekmeli, sınıf içinde ve dışında anlamlı uygulamalar yapmaları için teşvik etmelidir.

Öğrencilerin öğrenme öğretme sürecine aktif katılımı sağlanmalı ve öğrenciler kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almaları konusunda teşvik edilmelidir. Öğrencilerin öğrendiklerini içinde yaşadıkları sosyokültürel ve çevresel durumlarla ilişkilendirmelerine imkân sağlayan, aktif olarak katılabileceği etkinlik ve çalışmalara

yer verilmelidir. Bu tarz etkinlik ve çalışmalar öğrenmeyi daha anlamlı ve kalıcı kılmakla birlikte öğrencilerin öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirmelerine katkı sağlayacaktır.

Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler için; bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda Türkçe Dersi Öğretim Programı temel alınarak “Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)” hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. BEP’de yer alacak olan kazanımların belirlenmesinde, öğrenme öğretme sürecinin düzenlenmesinde ve başarının değerlendirilmesinde o öğrencinin hazır bulunuşluğu, bilişsel, sosyal ve bedensel özellikleri dikkate alınmalıdır.

Öğrenme öğretme sürecinde mümkün olduğunca bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılmalıdır. Bu teknolojilerin kullanılması öğretim stratejilerini zenginleştirirken aynı zamanda öğrencilerin öğrenmelerini destekleyecektir. Öğrenciler verileri toplama, organize etme ve sınıflamada, elde ettikleri bulguları yazma, düzenleme ve sunmada bilgisayar programlarından yararlanmaları için teşvik edilmelidir.

Dersin işlenişinde ve uygulamalarda görsel iletişim araçlarına yer verilmeli; slayt, bilgisayar, televizyon, etkileşimli tahta, Genel Ağ, EBA içerikleri vb. etkin olarak kullanılmalıdır. Teknolojik araç ve gereçler kullanılırken gizlilik, bütünlük ve erişilebilirlik göz önüne alınmalı ve Genel Ağın güvenli kullanımı konusunda gerekli uyarılar yapılmalı ve tedbirler alınmalıdır. Dijital kaynakların, özellikle Genel Ağdan indirilen materyallerin kullanımında intihal yapılmamalı, etik kurallara ve telif haklarına uyulmalıdır.

2.3. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Öğrencilerin programla kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerileri ne oranda edindiğinin tespiti-tinde kullanılan ölçme ve değerlendirme uygulamaları sürekli olmalıdır. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme ise öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır. Sürekli değerlendirme, öğrenme gücünü çeken öğrencilerin ilerleyişlerinin tespiti için de önemlidir.

Öğrenme öğretme sürecinin ayrılmaz bir parçası olan ölçme ve değerlendirme uygulamalarında özellikle 1-3. sınıflarda süreç ve performans temelli bir yaklaşım benimsenmeli, ölçme sonunda öğrenci performansı hakkında elde edilen veriler yargıda bulunma değil, tanı amaçlı kullanılmalıdır. Bu amaç doğrultusunda kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı ve değerlendirme ölçeği şeklinde yapılandırılmış gözlem formlarından yararlanılmalıdır. Bu formlarda sadece bilişsel becerilerin değil, psikomotor (kalemi doğru tutma, düzgün yazma, akıcı okuma, kelimeleri doğru telaffuz etme vb.) ve duyuşsal becerilerin (sorumluluklarını yerine getirme, iş birliği yapma, çevresindeki kişilere saygılı davranma, etkinliklere aktif katılma, çaba harcama vb.) gözlemlenmesine imkân sağlayan ölçütlere de yer verilmelidir. Performansları hakkında öğrencilere düzenli ve yapıcı geri bildirimler verilmeli, eksik ya da hatalı öğrenmelere ilişkin tespitler öğrencileri rencide edici değil, motive edici şekilde ifade edilmeli, sınıf içinde kıyaslamalara gidilmemelidir. Öğrencilerin kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almalarında öz değerlendirme becerisini edinmeleri önemli bir rol oynamaktadır. Bu bakımdan yapılan etkinlikler sonunda öğrencilere “Bu etkinlikten ne öğrendiniz?”, “Bu etkinliği daha iyi yapabilir miydiniz? Nasıl?” vb. sorular yöneltilerek ya da az sayıda ölçütten oluşan formlar verilerek öz değerlendirme yapmaları teşvik edilmelidir. Öğrenci düzeyine uygun, öğrenciyi zorlamayan, öğrenmeyi pekiştirirken aynı zamanda yapmaktan zevk alabileceği performans çalışmaları ve projelerde bu sınıf düzeylerinde öğrencilerin bilişsel, psikomotor ve duyuşsal becerilerinin ölçülmesinde tanı amaçlı kullanılabilir.

4-8. sınıflarda sürecin yanı sıra sonuç odaklı ölçme ve değerlendirme yaklaşımı benimsenmelidir. Bu sınıf düzeylerinde bilişsel becerilerin ölçülmesinde yazılı sınavlardan yararlanılır. Yazılı sınavlar yapılandırılırken kullanılan maddelerin öğretim programı kazanımlarının bilgi, beceri tür ve düzeyleri ile tutarlı olmasına dikkat edilmelidir. Yazılı sınavlar yapılandırılırken öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerin kullanılmasına imkân sağlayan çeşitli madde türlerinden yararlanılmalıdır. Hazırlanan maddeler, mümkün olduğunca yazılı (kısa metin,

şiiir, tablo, grafik vb.) ve görsel unsurlar (karikatür, fotoğraf, resim vb.), grafik düzenleyiciler (kavram haritaları, zihin haritaları vb.) gibi öncüllere yer verilerek zenginleştirilmeli ve bunların aktif kullanımlarını gerektirmelidir. Bu tarz maddeler öğrencilerin çıkarımda bulunma, eleştirel düşünme, analiz etme, görsel okuma, akıl yürütme, uzamsal becerilerini kullanmaları ve geliştirmelerine katkı sağlayacaktır. Sorular, eski ve yeni bilgilerin birleştirilmesini, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla ilişkilendirme yapılmasını gerektirmelidir. Gerçek hayata ait durumların ve materyallerin kullanıldığı öncüllere dayalı sorular, öğrencilerin çıkarım yapma becerisini yordarken edindikleri bilgileri nerede ve/veya hangi gerçek hayat durumlarında kullanabileceklerine dair farkındalık geliştirmelerini de sağlayacaktır. Dil becerilerinin ayrı ayrı veya bütüncül bir şekilde değerlendirilebilmesi için eğitim öğretim yılı sürecinde öğrenci ürün dosyaları ile elektronik portfolyolardan da yararlanılabilir.

2.4. UYGULAMADA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

İlk Okuma Yazma Süreci

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ilk okuma yazma öğretimine ayrı bir önem verilmiş ve " Ses Esaslı İlk Okuma Yazma Öğretimi" benimsenmiştir. İlk okuma yazma öğretimi dik temel harf yahut birleşik eğik harflerle gerçekleştirilir.

İlk okuma yazma öğretimi, temel düzeyde okuma ve yazma becerileri ile sınırlı değildir. Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, analiz sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerin geliştirilmesinde ilk okuma yazma öğretiminin önemli bir işlevi vardır. Bu bağlamda Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmaya dönük becerilerin kazandırıldığı bir ilk okuma yazma öğretimi amaçlanmaktadır.

Ses Esaslı İlk Okuma Yazma Öğretimi

Öğrenciler yazı yazarken ve okuma yaparken; göğüslerini yazı masasına dayamamalı, her iki kolun üçte ikisi masa üzerinde durmalı, ayaklar rahat vaziyette yan yana yere basmalıdır. Göz ile materyal arasındaki uzaklığın 25-30 cm olması gerektiği sıklıkla hatırlatılmalıdır.

Öğrencilerin yazı yazarken kalemi baş, işaret ve orta parmakları arasında rahat ve serbest tutmalarına, işaret parmağını fazla bastırmamalarına dikkat edilmelidir. Kalemi doğru tutmak, yazı yazmak için önemlidir. Kalem, çok sıkılmadan ve bilek zorlanmayacak şekilde tutulmalıdır.

Öğrenciler, yazı yazarken kâğıdı eğimli tutmayı tercih edebilir. Bu durumda öğrencilere baskı yapılmamalı, yazı kolaylığı açısından kâğıt tutuşu konusunda esnek davranılmalıdır.

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın ilk okuma yazma öğretiminde "Ses Esaslı İlk Okuma Yazma Öğretimi" yaklaşımı benimsenmiştir. Bu yaklaşım doğrultusunda ilk okuma yazma öğretimi sırasında dikkat edilecek hususlar aşağıda sunulmuştur.

İlk okuma yazma sürecinde şu aşamalar izlenmelidir:

1) İlk okuma yazmaya hazırlık

- a) Dinleme eğitimi çalışmaları
- b) Parmak, el ve kol kaslarını geliştirme çalışmaları
- c) Boyama ve çizgi çalışmaları

2) İlk okuma yazmaya başlama ve ilerleme

- a) Sesi hissetme, tanıma ve ayırt etme
- b) Harfi okuma ve yazma
- c) Harflerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma

d) Metin okuma

3) Bağımsız okuma ve yazma

1) İlk Okuma Yazmaya Hazırlık

a) Dinleme Eğitimi Çalışmaları: Dinleme eğitimi çalışmaları ilk okuma yazma öğretiminin başında, ilk harfin (e) öğretimine geçmeden önce gerçekleştirilmeli ve tamamlanmalıdır. Öğrencilere harflerin sesleri verilmeden, doğal ve yapay ses kaynaklarından çıkan sesler dinletilmelidir. Dinletilen sesin kaynağını fark etmeleri sağlanmalıdır. Ardından doğal ve yapay ses kaynaklarına karşılık gelen duyduğu sesleri tanıma, ayırt etme ve taklit etme çalışmaları yapılmalıdır. Dinleme eğitimi çalışmaları, öğrencilerin ilk okuma yazma öğrenirken ses harf ilişkisini daha kolay çözebilecekleri ve harfleri doğru ve net seslendirmelerini sağlayacak nitelikte olmalıdır.

b) Parmak, El ve Kol Kaslarını Geliştirme Çalışmaları: Yazmaya başlamadan önce öğrencilerin parmak, el ve kol kaslarını geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmalar boyama ve çizgi çalışmaları öncesinde öğrenciyi destekleyecek nitelikte olmalıdır.

c) Boyama ve Çizgi Çalışmaları: Boyama ve çizgi çalışmalarına başlamadan önce öğrencilerin kalemi hangi eliyle tuttuğu tespit edilmelidir. Sol elini kullanan öğrenciler, sağ ellerini kullanmaları hususunda zorlanmamalıdır. İki elini de kullanabilen öğrenciler hangi elle daha rahat yazmakta iseler o eli kullanmaya teşvik edilmelidir.

Çizgi çalışmaları yazılacak harfin yapısal özelliklerine uygun olarak harflerin yazım yönleri, ana karakterleri ve yazım estetiği göz önüne alınarak öğrencilere el esnekliği kazandıracak nitelikte olmalıdır.

Birleşik eğik ve dik temel harflerin yapısal özellikleri ve geometrilerindeki ana unsurları farklı olduğundan her iki yazıda da yazma öncesi yapılacak düzenli çizgi çalışmalarının farklı olduğu unutulmamalıdır.

Birleşik eğik yazı yazmaya hazırlık için kavisli, dalgalı, dairesel ve kesintisiz çizgiler çizdirilmelidir. Dik temel harflerle yazmaya hazırlık için ise dik, eğik, dairesel ve yatay çizgiler çizdirilmelidir. Dik Temel yazma biçiminde dairesel çizgi öğretilirken, saatin 2 noktasından başlanmalı, sola doğru eller kâğıttan kaldırılmadan aynı noktaya gelene kadar çizdirilmelidir.

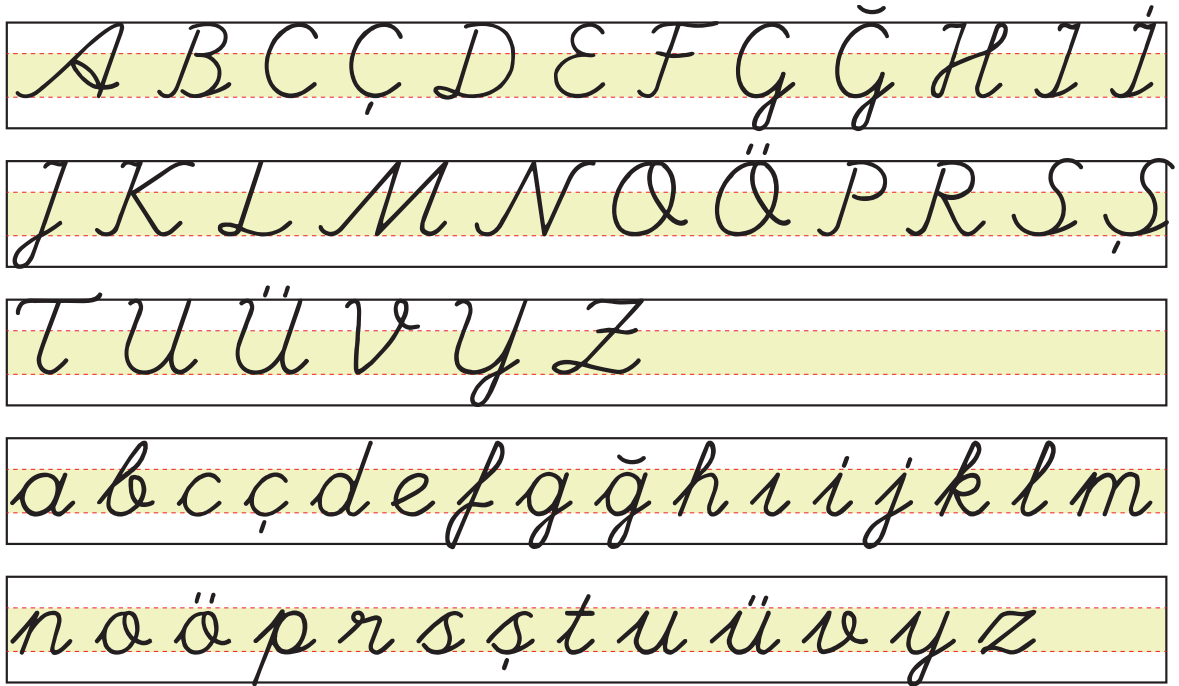
Dik temel harflerin yazılış yönleri, soldan sağa ve yukarıdan aşağıya doğru gösterilmelidir. Birleşik eğik harflerin yazılış yönleri ise harflerin bağlantılarına göre değiştiğinden soldan sağa, sürekli ve eğik biçimde gösterilmelidir.

2) İlk Okuma Yazmaya Başlama ve İlerleme

İlk okuma yazmada kullanılacak dik temel harfler Şekil 2’de, birleşik eğik harfler ise Şekil 3’te gösterilmiştir.

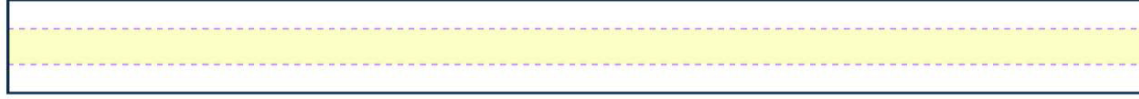

Şekil 2. TTKB Dik Temel Harfler

Şekil 3. Birleşik Eğik Harfler

Okuma yazma öğretimi süreci boyunca dört çizgi, üç aralıktan oluşan standart **Yazı Defteri** kullanılmalıdır. Yazı defterindeki satır aralığı, 4 5 4 oranında, en az 1,3cm genişliğinde olmalıdır. Yazı defterindeki satırlar ilk okuma yazma öğretimi boyunca kullanılacak materyallerde harflerin ve hecelerin verildiği aşamalar daha geniş satır aralığı kullanılmalıdır.

Okuma yazma öğretimi tamamlandıktan sonra standart yazı defteri veya çizgili defter kullanma kararı, öğretmen ve öğrencilerin inisiyatifindedir. Yazmada zorluk yaşayan öğrenciler ile yazma çalışmalarına standart yazı defteri ile devam edilebilir.

a) Sesi hissetme, tanıma ve ayırt etme

Okuma yazma öğretiminde ilk olarak ses hissettirilmelidir. Ses öğretilirken görselden hareketle harf senaryosu, tekerleme, şarkı ve bilmecelerden yararlanılabilir. Ardından öğrencilere sesin karşılığı olan harf gösterilmeli ve ses harf ilişkisi kavratılmalıdır.

b) Harfi okuma ve yazma

Ses harf ilişkisi kavratıldıktan sonra harflerin okunmasına ve yazılmasına geçilmelidir. Öğrenci yazma çalışmalarında harflerin yazım şekilleri, yönleri, geometrisi, eğimi, dikliği konusunda zorlanmamalıdır. Öncelikle öğrencilerin harfin temel formunu oluşturmaları beklenmelidir. Önce büyük harfin yazımı hemen ardından küçük harfin yazımı yönleriyle birlikte gösterilmelidir.

Birleşik eğik yazı ve dik temel yazı ile ilk okuma yazma öğretimi aşağıdaki harf grupları sırasına göre yapılmalıdır. Okuma yazma çalışmalarındaki birleşik eğik ve dik temel yazı için hazırlanan harf grupları Tablo 1’de sunulmuştur.

1. Grup	e, l, a, k, i, n	E, L, A, K, İ, N
2. Grup	o, m, u, t, ü, y	O, M, U, T, Ü, Y
3. Grup	ö, r, ı, d, s, b	Ö, R, İ, D, S, B
4. Grup	z, ç, g, ş, c, p	Z, Ç, G, Ş, C, P
5. Grup	h, v, ğ, f, j	H, V, Ğ, F, J

Tablo 1. Birleşik Eğik ve Dik Temel Yazı Harf Grupları

c) Harflerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma

Birinci harf grubunun ikinci harfi olan “l” öğretiminden sonra hece öğretimine geçilmelidir. Hece öğretimi sırasında büyük harf kullanılmamalıdır. Hece tek başına değerlendirilmeli ve küçük harflerle gösterilmelidir.

İlk önce “e” sesine, sonra “l” sesine vurgu yaparak iki sesin birlikte söylenmesi sağlanmalıdır.

Örnek: e+l = el kapalı hecesine ulaşılmalıdır.

Kapalı hecenin gösteriminden sonra açık hece gösterilmelidir.

Örnek: l+e = le açık hecesine ulaşılmalıdır.

Harflerde ilerlendikçe her zaman önce kapalı hecelere sonra açık hecelere ulaşılmalıdır. Ardından üç ve dört harfli heceler gösterilmelidir. Oluşturulacak üç ve dört harfli heceler öğrencinin anlamlandırabileceği kelimelerden seçilmelidir. Anlamını bilemeyeceği türden kelimelere yer verilmemelidir. Hece türlerinin tamamı kolaydan zora doğru aşamalı olarak tanıtılmalıdır.

Örnek: a, al, la, kel, kal, kalk

Bu heceleri oluştururken anlamlı ve işlek hecelere öncelik verilmelidir.

Kelimeler oluşturulurken görsellerle desteklenebilecek, öğrencinin ön bilgileriyle anlamlandırabileceği kelimelere öncelik verilmelidir.

Örnek: e + la = Ela

la + le = lale

ka + le = kale

e + lek = elek

Yeni oluşturulan kelimeler gösterildikten sonra cümle içinde kullanılmalıdır. Kelimelerin arasında uygun boşluklar bırakmaları sağlanmalıdır.

Örnek: elek → Ela elek al.

Büyük harflerin kullanımı cümle başlarında, özel isimlerde ve başlıklarda vurgulanmalıdır.

Örnek: Özel isimleri yazma: Ela, Lale, Nil

Cümleye büyük harfle başlama: Kek al.

Başlıkları büyük harfle yazma:

AL	<i>AL</i>
Al Ela al.	<i>Al Ela al.</i>
Ela kek al.	<i>Ela kek al.</i>
Eline kek al.	<i>Eline kek al.</i>

Noktalama işaretlerinin kullanımına yeri geldikçe değinilmelidir.

İlk cümle oluşturulduğunda nokta işareti kullanılmalıdır.

Örnek: Ela lale al.

İlk soru cümlesi oluşturulduğunda soru işareti kullanılmalıdır.

Örnek: Melek o kalem kimin?

Soru ekinin yazım kuralı olan “mı’nın ayrı yazılması” gösterilmemelidir. Soru eki olarak “mı” metin içinde okunabilir.

Ünlem işareti son harf grubunda gösterilmelidir. Örnekte belirtilen kullanımı dışına çıkılmamalıdır.

Örnek: Ah, elim acıdı!

Kısa çizgi kullanımı satır sonuna sığmayan kelimeleri hecelerine bölerken gösterilmelidir. Kısa çizginin diğer kullanımları gösterilmemelidir.

Kesme işareti, sadece özel isme gelen ekler ayrılırken gösterilmelidir.

Örnek: Nil’e , Nalan’a, Nail’e

Noktalama işaretlerinin kullanımları gösterildikten sonra pekiştirme etkinlikleri yapılmalıdır.

d) Metin okuma

Metinlerde öğrenci için anlamlı olmayan cümlelerden metinler hazırlanmamalı ve okutulmamalıdır.

Tekerleme, bilmece, sayışma, mani ve ninniler bu kapsamın dışındadır.

3) Bağımsız Okuma ve Yazma

Seslerin tamamı kavratıldıktan sonra ve temaya başlamadan önce en az iki hafta süreyle öğretmenin rehberliğinde akıcı okuma düzeyini geliştirmek amacıyla okuma çalışmaları (sessiz ve sesli okuma, sesleri doğru çıkarma, vurgu tonlama, anlamlı okuma, koro hâlinde okuma, metin üzerinde konuşma vb.) yapılmalıdır. Bu süreçte öğretmenler, bireysel farklılıkları göz önüne alarak öğrencilerin akıcı okuma becerilerini geliştirme çalışmalarını yürütebilir. Öğrencilerin dil gelişimine (doğru telaffuz, akıcılık, sesleri ayırt etme vb.) katkıda bulunan tekerlemelerin ilk okuma yazma öğretiminde kullanılması önerilmektedir. Okumayı geliştirmeye yönelik tekerleme, sayışma, ninni, bilmece ve maniler sıklıkla kullanılmalıdır.

1.sınıfta okuma ve yazma süreci tamamlanır.

2.sınıfta öğrencilere okuma yazma becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yaptırılır.

3 ve 4. sınıfta ise öğrencilerin kendine has yazı alışkanlığı kazanmasına yönelik yazı çalışmaları yaptırılır.

3 ve 4. sınıf düzeyinde yazı çalışmaları;

Türkçe dersinin haftada bir saatinin yazı çalışmalarına ayrılması gerekmektedir. Yazı çalışmaları, öğrencilerin düzgün, temiz ve okunaklı yazılar yazması, harflerin aslı ve ilave unsurlarını kavraması, bunları yazılarında uygulaması ve ikinci şahıslar tarafından okunabilir şekilde yazma becerisi kazanması hedeflenmektedir. Yazı çalışmaları ile öğrencilerin bu düzeyde kendilerine özgü yazma becerisi edinmeleri ve geliştirmeleri beklenmektedir.

Başlangıçta öğrencilere yazarken temel düzeyde harflerin yönü, şekli ve yapısal özellikleri hatırlatılır. Ardından harflerin aslı ve ilave unsurlarına dikkat ederek yazmaları istenmektedir.

Harflerin yapısal özelliklerinin hatırlatılmasının ardından aşamalı olarak kelime ve cümle çalışmalarına geçilmelidir. İlk olarak şırıl şırıl, vızır vızır gibi yansıma sözcükler ve usul usul, uzak yakın gibi ikilemeler yazdırılmalıdır. Ardından meyveler, sebzeler, şehirler ve eşyalar gibi aynı kavram alanına giren sözcükler yazdırılmalıdır. Bu çalışmaları atasözü, şiir, özdeyiş, sayışma, mani, ninni ve tekerleme yazma çalışmaları takip etmelidir. Uygulamalar sırasında büyük ve küçük harflerin birlikte kullanıldığı kısa cümleler seçilmelidir. Yazı çalışmalarını zevkli biçimde sürdürmek için çeşitli resim, şekil, renk ve süslemeler de yaptırılmalıdır. Öğrenciler için örnek çalışmalar hazırlanmalıdır. Bu çalışmaları öğrencilerin kopya etmeleri sağlanmalıdır. Yazılarını özenli ve düzenli yazmaları gerektiği vurgulanmalıdır.

Öğrencilerin seri ve işlek olarak yazmaları ve kendilerine has yazı biçimlerini kullanmaları teşvik edilmelidir.

Bu süreçteki nihai hedef öğrencilerin tertip ve düzen alışkanlıklarının geliştirilmesidir. Yazının kâğıt üzerinde diziliş ve yazılışına dikkat etmeleri, buna uygun şekil, resim ve renklerle süslemeler yapmaları sağlanmalıdır. Bu uygulamayı öğrencinin kâğıt üzerine dengeli, orantılı ve kelimeler arasında uygun boşluklar bırakacak biçimde yazılar yazması takip etmelidir.

Sonuç olarak öğrencilerden kendilerine has, okunaklı ve düzgün yazmaları ve yazılarını güzelleştirmeleri beklenmektedir.

Temalara İlişkin Açıklamalar

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın uygulanması sürecinde her sınıf düzeyinde 8 tema işlenmesi öngörülmüştür. Bu temalardan; "Erdemler", "Millî Kültürümüz", "Millî Mücadele ve Atatürk" temalarının her sınıf düzeyinde işlenmesi zorunludur. Zorunlu temalar dışında verilen diğer temalar seçmeli olup kitap yazarlarınca belirlenecektir. Öğrenme öğretme sürecinde işlenmesi ve öğretim materyallerinde yer verilmesi öngörülen temalar ve bu temalarla ilgili konu önerileri Tablo 2'de sunulmuştur.

Temalar ve Konu Önerileri

ERDEMLER

ahlak, alçak gönüllülük, azim, cömertlik, dayanışma, dostluk, dürüstlük, güven, iyilikseverlik, kardeşlik, merhamet, paylaşma, sabır, sadakat, saygı, sevgi, sılayırahim, vefa, vicdanlı olmak, yardımlaşma vb.

MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ

aile, bayrak, büyüklerimiz, dinî bayramlar, gelenekler, geleneksel sporlar, insan ilişkileri, kültürel miras, mekânlar, millî bayramlar, şehirlerimiz, sıra, tarihî mekânlar, tarihî şahsiyetler, tarihî eserlerimiz, Türkçe, vakıf kültürü, vatan, yurdumuz vb.

MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK

15 Temmuz, Atatürk, Çanakkale, cesaret, Cumhuriyet, fedakârlık, gazilik, İstiklâl Marşı, kahramanlık, Kut'ül Amare, millî egemenlik, millî irade, millî kimlik, millî mücadele, Sarıkamış Harekâtı, şehitlik, vatanseverlik vb.

BİREY VE TOPLUM

ana dili, adalet, barış, bireysel farklılıklar, çok dillilik, çok kültürlülük, dayanışma, devlet, dezavantajlı gruplar, empati, eşitlik, farklılıklara saygı, gurbet, haram, hayat becerileri, helal, hukuk, hükümet, iktidar, kardeşlik, kent kültürü, komşuluk ilişkileri, kul hakkı, kültürel farklılıklar, küreselleşme, medeniyet, meslekler, misafirperverlik, selamlaşma, siyaset, sosyal içerme, sosyokültürel farkındalık, toplumsal kurallar, vatandaşlık, zaman yönetimi vb.

OKUMA KÜLTÜRÜ

bilgi okuryazarlığı, çoklu okuryazarlık, dijital okuryazarlık, dil sevgisi, edebî şahsiyetler, e-kitap, eleştirel okuryazarlık, kitabevi, kitaplar, kütüphaneler, metinler arasılık, okuma alışkanlığı, okuma serüveni, okuma sevgisi, okur kimliği, sözlük kültürü, süreli yayınlar, teknoloji okuryazarlığı, yaratıcı okuma, yazılı kültür, z-kitap, z-kütüphane vb.

İLETİŞİM

aile iletişimi, bilgi iletişimi, diğer canlılarla iletişim, etkili iletişim, iletişim becerileri, insanlarla iletişim, kitle iletişim araçları, komşuluk, kültürel iletişim, kültürler arası iletişim, medya okuryazarlığı, öğrenci hareketliliği, öğrenci öğretmen iletişimi vb.

HAK VE ÖZGÜRLÜKLER

bireysel haklar, birinci kuşak haklar, çocuk hakları, demokrasi, din ve vicdan özgürlüğü, düşünce özgürlüğü, eğitim hakkı, engelli hakları, eşitlik, haberleşme özgürlüğü, hakkını savunma, hasta hakları, hayvan hakları, ifade özgürlüğü, ikinci kuşak haklar, inanç hakkı, insan hakları, kişi dokunulmazlığı, merhamet, özel hayatın gizliliği, özgürlükler, seyahat özgürlüğü, temel hak ve özgürlükler, toplumsal cinsiyet adaleti, toplumsal cinsiyet eşitliği, yaşama hakkı vb.

KİŞİSEL GELİŞİM

başarı, beceri, çalışkanlık, çatışma yönetimi, empati, girişimcilik, karar verme, kendini tanıma, kişilik tipleri, meslek seçimi, motivasyon, öğrenmeyi öğrenme, olumlu düşünme, öz denetim, öz eleştiri, öz güven, öz saygı, sorumluluk, sosyal gelişim, yetenek, yeterlilik, zaman yönetimi vb.

BİLİM VE TEKNOLOJİ

bilim insanları, bilim okuryazarlığı, bilişim okuryazarlığı, etik, girişimcilik, haberleşme, hayal gücü, iletişim, keşif ve icatlar, matematik okuryazarlığı, merak duygusu, olay, olgu, patent, sosyal medya, tasarım, teknoloji, telif, ulaşım, yenilikçilik vb.

SAĞLIK VE SPOR

adil oyun, beden eğitimi, beden sağlığı, beslenme, centilmenlik, dengeli beslenme, hareketlilik, hastalıklardan korunma, ilaç kullanımı, ilk yardım, öz bakım, ruh sağlığı, sağlıklı beslenme, sağlıklı yaşam, spor kültürü, sportmenlik, temizlik, uyku vb.

ZAMAN VE MEKÂN

çevremiz, evimiz, geçmiş şimdi gelecek, gezginler, odamız, okulumuz, şehirler, sınıfımız, ülkeler vb.

DUYGULAR

bağışlama, beğenme, duygu yönetimi, heyecan, kaygı, kıskançlık, korku, mutluluk, özlem, sevgi, sitem, takdir etme, umut, üzüntü, veda, yalnızlık vb.

DOĞA VE EVREN

bitkiler, canlılar, çevre, çevrenin korunması, doğa, doğa olayları, doğal afetler, dünya, evren, gece, gezegenler, gündüz, hayvanlar, iklim, kar, manzaralar, mevsimler, renkler, uzay, yağmur, yeryüzü, yıldızlar, zaman bilinci vb.

SANAT

afiş, bale, cilt, söz sanatları, ebru, edebiyat, estetik, estetik duyarlılık, festival, fotoğraf, gala, geleneksel sanatlar, gölge oyunu, grafik, grafiti, heykel, mimari, minyatür, müzik, opera, özgünlük, pandomim, peyzaj, resim, seramik, sinema, tezhip, tiyatro, yenilikçi düşünme vb.

VATANDAŞLIK

adalet, alın teri, çalışma, emek, eşitlik, göç, göçmenlik, görev bilinci, hukukun üstünlüğü, iş birliği, mültecilik, özgürlük, paylaşma, sorumluluk, üretme, vergi bilinci vb.

ÇOCUK DÜNYASI

çocuk kültürü, çocuk müzesi, dijital oyunlar, eğlence, geleneksel çocuk oyunları, hayal, hobiler, keşif, lunapark, merak, mizah, okul, oyun, oyuncak, rüya, sokak oyunları vb.

Tablo 2. Temalar ve Konu Önerileri

Metin Sayısı ve Metin Türlerine İlişkin Açıklamalar

Türkçe dersinde temel dil becerilerinin kazandırılmasında metinlerden yararlanılır. Metinlerin seçiminde aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır.

- Tüm sınıf düzeylerinde 8 tema ve her temada 4 metin kullanılacaktır. Bu metinlerin 3'ü okuma 1'i dinleme/izleme metnidir. Böylece kitap bütününde toplamda 32 okuma ve dinleme/izleme metni kullanılacaktır.

• Her sınıf düzeyinde temalara uygun ve eşit dağılım olması kaydıyla 8 serbest okuma metnine yer verilmelidir. Bu metinlerle beraber ders kitabında toplamda 40 metin yer alacaktır.

• Metin türleri 3 ana biçim altında toplanmıştır: Bilgilendirici, hikâye edici, şiir. Belirtilen metin sayıları içinde kalmak kaydıyla hangi temada, hangi metin türlerinin yer alacağı ders kitabı yazarının/yazarlarının tercihiyle bağlıdır. Metin türlerinin dengeli dağılıp dağılmadığı metin biçimlerine göre belirlenecektir. Örneğin “Bilim ve Teknoloji” temasında bilgilendirici metin daha fazla olabilir. Başka bir temada ise şiir türündeki metinlere daha fazla yer verilebilir. Ancak ilke olarak metin türlerinin temalar arasında, kitap bütününde dengeli bir şekilde dağılımının sağlanması esastır. Tablo 3’te yer alan biçimler altındaki türler, kazanımlar göz önünde bulundurularak ders kitabında kullanılacaktır.

TÜRLER	1	2	3	4	5	6	7	8
BİLGİLENDİRİCİ METİNLER								
Anı		+	+	+	+	+	+	+
Biyografiler, Otobiyografiler							+	+
Blog						+	+	+
Dilekçe							+	+
Efemera ve Broşür (liste, diyagram, tablo, grafik, kroki, harita, afiş vb. karma içerikli metinler)		+	+	+	+	+	+	+
e-posta			+	+	+	+	+	+
Günlük		+	+	+				
Haber Metni, Reklam		+	+	+	+	+	+	+
Kartpostal		+	+	+				
Kılavuzlar (kullanım kılavuzları, tarifname, talimatnameler vb.)		+	+	+	+	+	+	+
Makale / Fıkra / Söyleşi / Deneme					+	+	+	+
Mektup					+	+	+	+
Özlü Sözler (atasözü, deyim, duvar yazıları, döviz vb.)	+	+	+	+				
Özlü Sözler (vecize, atasözü, deyim, aforizma, duvar yazıları, motto, döviz vb.)					+	+	+	+
Sosyal Medya Mesajları				+	+	+	+	+
HİKÂYE EDİCİ METİNLER								
Çizgi Roman	+	+	+	+	+	+	+	+
Fabl	+	+	+	+	+	+	+	+
Hikâye	+	+	+	+	+	+	+	+
Karikatür	+	+	+	+	+	+	+	+
Masal / Efsane / Destan	+	+	+	+	+	+	+	+
Mizahi Fıkra	+	+	+	+	+	+	+	+
Roman				+	+	+	+	+
Tiyatro	+	+	+	+	+	+	+	+
ŞİİR								
Mani / Ninni	+	+	+	+				
Şarkı / Türkü	+	+	+	+	+	+	+	+
Şiir	+	+	+	+	+	+	+	+
Tekerleme / Sayışmaca / Bilmece	+	+	+	+				

Tablo 3. Sınıf Düzeylerine Göre Metin Türlerinin Dağılımı

• Birinci sınıfın birinci döneminde 16 dinleme/izleme metni, 2. döneminde ise 12 okuma ve 4 dinleme/izleme metni yer almalıdır. 1. sınıfın 2. döneminde kullanılacak toplam 4 dinleme/izleme metninin 2’si hikâye edici, 1’i bilgilendirici ve 1’i şiir türünde seçilmelidir. Ayrıca ilk okuma sürecinde dil gelişimini hızlandırabilmek amacıyla şiir dışında bilmece, tekerleme, sayışmaca, mani, ninni gibi türler de kullanılmalıdır.

Ders Kitaplarına Alınacak Metinlerin Nitelikleri

Türkçe ders kitabına alınacak metinlerin aşağıdaki nitelikleri sağlaması gerekir:

1. Ders kitaplarına alanda yaygın olarak kabul görmüş yazar ve eserlerden, edebî değer taşıyan metinler alınmalıdır.
2. Seçilen metinler ikincil aktarımlar yerine yazarın eserinden alınmalıdır.
3. Ders kitaplarında “Bu kitap için yazılmıştır.” ifadesini içeren metinler kullanılmamalıdır. Yalnızca 1.sınıf ders kitaplarında ders kitabının yazarı/yazarları tarafından yazılan en fazla iki metne yer verilebilir.
4. Aynı yayınevine ait kitaplarda bir sınıf düzeyi için seçilen metin, başka bir sınıf düzeyinde kullanılmamalıdır.
5. Öğrencilerin duygu ve düşünce dünyasını zenginleştirmek amacıyla aynı yazar ve/veya şairlerden (serbest okuma metinleri hariç, ders kitabı yazarı/yazarları tarafından yazılan metinler dâhil) en fazla iki metin seçilmelidir.
6. Dünya edebiyatından seçilen metinler, doğru ve nitelikli çevirilerden alınmalıdır.
7. Ders kitabında temaları destekler nitelikte edebî ve estetik değer taşıyan serbest okuma metinlerine yer verilmelidir.
8. Tamamı ders kitabına alınamayacak uzunluktaki roman, hikâye, tiyatro, destan gibi türlerdeki eserlerden yapılan alıntılarda eserdeki bağlamın yakalanabilmesi için metnin başında eserin seçilen bölümüne kadar olan kısmın kısa özeti verilmelidir. Seçilen metnin eserin hangi bölümünden alındığına dair kısa bir açıklama yapılmalıdır.
9. Metinlerdeki eğitsel yönden uygun olmayan ifadeler (argo ve küfür, olumsuz örnek oluşturabilecek davranışlar, cinsellik, şiddet vb. içeren unsurlar) metnin bütünlüğünü bozmamak kaydıyla çıkarılmalıdır.
10. Yazarın söyleyişinden ya da Türkçenin dönemsel söyleyiş özelliklerinden kaynaklı yazım farklılıkları hata olarak nitelendirilip düzeltilmez. Metin içerisinde yer alan dönemsel farklılıklara (yazım ve noktalama) yönelik açıklamalar dipnot şeklinde verilmelidir. Ayrıca bu hususlardan öğretim amaçlı olarak yararlanılabilir.
11. Ders kitabında gazete haberi, reklam, dilekçe, tutanak, öz geçmiş, ağ günlüğü (blog), sosyal medya uygulamalarında yer alan yazı türlerinde ders kitabının yazarı/yazarları tarafından üretilen metinler de kullanılabilir. Bu türler 3 ve 5. maddelerdeki açıklamalar kapsamında değerlendirilmez.
12. Metinlerde tema ve kazanımlara uygun olarak metnin bütünlüğü ve tutarlılığı korunmak kaydıyla bazı bölümler çıkarılarak kısaltmaya gidilebilir. Çıkarılan bölümler parantez içinde üç nokta ile gösterilmelidir.
13. Çeşitli metinler içinde yer alan kimi bağımsız ve kendi iç bütünlüğüne sahip anı, fıkra, anekdot vb. bölümler metin olarak seçilebilir.
14. Yazar ve şairlerin biyografilerinde yalnızca edebî yönleri ön plana çıkarılmalıdır.

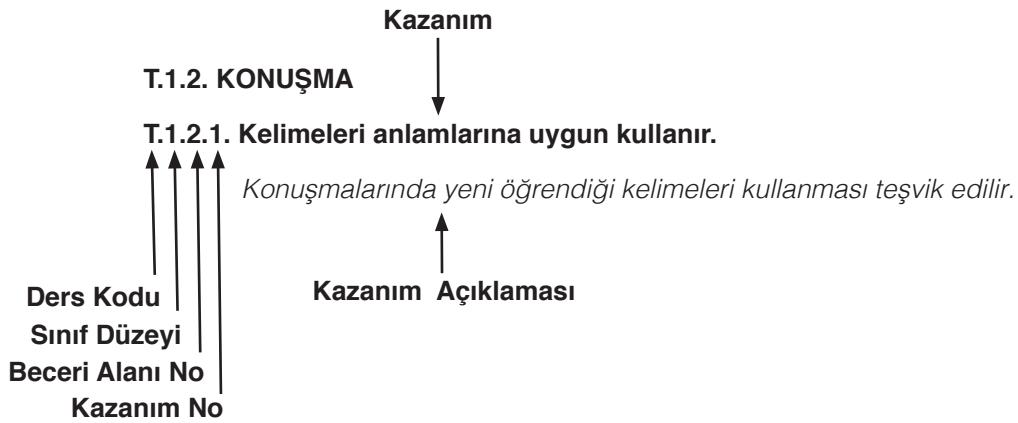
3. TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

Türkçe Dersi Öğretim Programı giriş, öğretim programının uygulanması ve öğretim programının yapısı bölümlerinden oluşmaktadır.

3.2. KAZANIMLARIN YAPISI

Tematik yaklaşımla hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar her sınıf düzeyi için dört temel dil becerisi altında gruplandırılmıştır. Kazanımların yapısı Şekil 4'te sunulmuştur.

Şekil 4. Kazanımların Yapısı

3.3. KAZANIMLAR VE AÇIKLAMALARI

Kazanımlar dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerine göre gruplandırılarak sınıf düzeylerine göre farklı başlıklar altında verilmiştir. Bazı kazanımların gerçekleştirilmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar, ilgili kazanımların altında açıklama olarak belirtilmiştir. Ayrıca sınıf düzeylerine göre sınırlılıklara da kazanım açıklamalarında yer verilmiştir.

1. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

T.1.1. DİNLEME/İZLEME

T.1.1.1. Doğal ve yapay ses kaynaklarından çıkan sesleri ayırt eder.

Doğal ve yapay ses kaynakları hakkında bilgi verilmez.

T.1.1.2. Duyduğu sesleri taklit eder.

T.1.1.3. Seslere karşılık gelen harfleri ayırt eder.

T.1.1.4. Görselden/görsellerden hareketle dinleyeceği/izleyeceği metin hakkında tahminde bulunur.

T.1.1.5. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi hakkında tahminde bulunur.

T.1.1.6. Dinlediği/izlediği metni anlatır.

Olayları oluş sırasına göre anlatması için teşvik edilir.

T.1.1.7. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.

T.1.1.8. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.

Sadece olay, şahıs ve varlık kadrosuna yönelik sorular (ne, kim) yöneltilir.

T.1.1.9. Sözlü yönergeleri uygular.

Yönerge sayısı beş aşamadan fazla olmamalıdır.

T.1.1.10. Dinleme stratejilerini uygular.

a) Dinlerken/izlerken nezaket kurallarına (söz kesmeden dinleme, söz alarak konuşma) uymanın önemi vurgulanır.

b) Öğrencilerin dikkatlerini dinlediklerine/izlediklerine yoğunlaştırmaları sağlanır.

T.1.1.11. Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.

T.1.2. KONUŞMA

T.1.2.1. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

Konuşmalarında yeni öğrendiği kelimeleri kullanması teşvik edilir.

T.1.2.2. Hazırlıksız konuşmalar yapar.

T.1.2.3. Çerçevesi belirli bir konu hakkında konuşur.

Öğrencilerin çevrelerini ve çevrelerindeki kişileri tanıtmaları sağlanır.

T.1.2.4. Konuşma stratejilerini uygular.

a) Göz teması kurmanın; işitilebilir ses tonuyla, konu dışına çıkmadan, kelimeleri doğru telaffuz ederek konuşmanın önemi vurgulanır.

b) Konuşmalar sırasında nezaket kurallarına (yerinde hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, söz alarak konuşmaya katılma, karşısındakini saygıyla dinleme) uygun davranılması gerektiği hatırlatılır.

T.1.3. OKUMA**Okumaya Hazırlık****T.1.3.1. Okuma materyalindeki temel bölümleri tanır.**

Kitabın ön kapak, arka kapak ve içeriği hakkında kısaca bilgi verilir.

T.1.3.2. Harfi tanır ve seslendirir.**T.1.3.3. Hece ve kelimeleri okur.****T.1.3.4. Basit ve kısa cümleleri okur.****T.1.3.5. Kısa metinleri okur.****Akıcı Okuma****T.1.3.6. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.****T.1.3.7. Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur.****T.1.3.8. Şiir okur.**

Kısa şiirleri ve İstiklâl Marşı'nın ilk iki kıtasını okumaları sağlanır.

T.1.3.9. Görsellerden hareketle kelimeleri ve anlamlarını tahmin eder.

Kelime haritası, kelime kartları ve benzer araçlardan yararlanır.

T.1.3.10. Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.**T.1.3.11. Kelimelerin zıt anlamlılarını tahmin eder.****T.1.3.12. Okuma stratejilerini uygular.**

Öğrencilerin sesli ve sessiz okuma yapmaları sağlanır.

Anlama**T.1.3.13. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.****T.1.3.14. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin içeriğini tahmin eder.****T.1.3.15. Metinle ilgili soruları cevaplar.****T.1.3.16. Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.****T.1.3.17. Metnin konusunu belirler.****T.1.3.18. Metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.****T.1.3.19. Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını kavrar.****T.1.4. YAZMA****T.1.4.1. Boyama ve çizgi çalışmaları yapar.**

Yazma materyalleri hakkında kısa bilgi verilerek uygun biçimde kullanılması sağlanır.

T.1.4.2. Harfleri tekniğine uygun yazar.**T.1.4.3. Hece ve kelimeler yazar.****T.1.4.4. Rakamları tekniğine uygun yazar.****T.1.4.5. Anamlı ve kurallı cümleler yazar.****T.1.4.6. Görsellerle ilgili kelime ve cümleler yazar.**

T.1.4.7. Harfler, kelimeler ve cümleler arasında uygun boşluklar bırakır.**T.1.4.8. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun şekilde kullanır.**

- a) Büyük harflerin cümleye başlarken, özel isimleri ve başlıkları yazarken kullanıldığı, örneklerle vurgulanır.
- b) Nokta, soru işareti, ünlem işareti, kısa çizgi ve kesme işaretlerinin yaygın kullanılan işlevleri üzerinde durulur.

T.1.4.9. Yazılarını görsel unsurlarla destekler.**T.1.4.10. Yazdıklarını gözden geçirir.**

Öğrencilerin yazdıklarını harf hatası, harf ve hece eksikliği, yazım ve noktalama kuralları açısından gözden geçirmeleri ve düzenlemeleri sağlanır.

T.1.4.11. Yazdıklarını paylaşır.

Öğrenciler yazdıklarını sınıf içinde okumaları, okul veya sınıf panosunda sergilemeleri için teşvik edilir. Öğrencilere yazdıklarını sınıf içinde okumaları konusunda ısrar edilmemelidir.

T.1.4.12. Yazma çalışmaları yapar.

- a) Dikte, bakarak ve serbest yazma çalışmaları yaptırılır.
- b) Yazma düzenine, sayfanın tamamının kullanılmasına ve temizliğine dikkat edilmesi gerektiği vurgulanır.

T.1.4.13. Yazma stratejilerini uygular.

2. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

T.2.1. DİNLEME/İZLEME

T.2.1.1. Görselden/görsellerden hareketle dinleyeceği/izleyeceği metnin konusunu tahmin eder.

T.2.1.2. Dinlediklerinde /izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur.

T.2.1.3. Dinlediği/izlediği metni anlatır.

Olayların oluş sırasına göre anlatılması sağlanır.

T.2.1.4. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.

T.2.1.5. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.

Olay, şahıs, varlık kadrosu ve mekâna yönelik sorular (ne, kim, nerede) yöneltilir.

T.2.1.6. Dinlediklerine/izlediklerine farklı başlıklar önerir.

T.2.1.7. Sözlü yönergeleri uygular.

T.2.1.8. Dinleme stratejilerini uygular.

a) Nezaket kurallarına (söz kesmeden dinleme, söz alma, dinleyiciyi izleme ve göz teması kurma) uygun dinlemenin önemi hatırlatılır.

b) Öğrenciler, dikkatlerini dinlediklerine/izlediklerine yoğunlaştırmaları için teşvik edilir.

T.2.1.9. Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.

T.2.2. KONUŞMA

T.2.2.1. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

Öğrenciler konuşmalarında yeni öğrendikleri kelimeleri kullanmaları için teşvik edilir.

T.2.2.2. Hazırlıksız konuşmalar yapar.

T.2.2.3. Çerçevesi belirli bir konu hakkında konuşur.

Öğrencilerin tanıdıkları kişiler, bildikleri yerler ve yaşadıkları olaylar hakkında konuşmalar yapmaları sağlanır.

T.2.2.4. Konuşma stratejilerini uygular.

a) Beden dili hakkında kısa bilgi verilir. Öğrenciler konuşmalarında beden dilini etkili kullanmaları için teşvik edilir.

b) Konuşmalarda nezaket kurallarına uymanın (yerinde hitap ifadeleri kullanma, göz teması kurma, işitilebilir ses tonuyla, konu dışına çıkmadan, kelimeleri doğru telaffuz ederek konuşma) önemi hatırlatılır.

c) Akranlarla ve yetişkinlerle iletişimde dikkat edilecek hususlar belirtilir.

T.2.3. OKUMA

Akıcı Okuma

T.2.3.1. Okuma materyallerindeki temel bölümleri tanır.

Okuma materyallerindeki içindekiler ve sözlük bölümleri tanıtılarak işlevlerine değinilir.

T.2.3.2. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.

T.2.3.3. Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur.**T.2.3.4. Şiir okur.**

Öğrencilere kısa şiir ve İstiklâl Marşı'nın ilk iki kıtasını okuma ve ezberleme ezberleme çalışmaları -zorlamamak kaydıyla- yaptırılır.

T.2.3.5. Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.**T.2.3.6. Okuma stratejilerini uygular.**

Öğrencilerin sesli ve sessiz okuma yapmaları sağlanır.

Söz Varlığı**T.2.3.7. Görselden/görsellerden hareketle bilmediği kelimeleri ve anlamlarını tahmin eder.**

a) Resimli sözlük, sözlük, kelime haritası, kelime kartları ve benzer araçlardan yararlanır.

b) Öğrencilerin yeni öğrendikleri kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturmaları sağlanır.

T.2.3.8. Kelimelerin zıt anlamlılarını tahmin eder.**T.2.3.9. Kelimelerin eş anlamlılarını tahmin eder.****Anlama****T.2.3.10. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.****T.2.3.11. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.****2.3.12. Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.**

Olayların oluş sırasına göre anlatılmasına dikkat edilir.

T.2.3.13. Okuduğu metnin konusunu belirler.**T.2.3.14. Okuduğu metinle ilgili soruları cevaplar.****T.2.3.15. Okuduğu metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.****T.2.3.16. Metin türlerini tanıır.**

Örneklerle desteklenerek düzyazı ve şiir hakkında kısa bilgi verilir.

T.2.3.17. Okuduğu metindeki hikâye unsurlarını belirler.

Metnin şahıs ve varlık kadrosu unsurlarına değinilir.

T.2.3.18. Yazılı yönergeleri kavrar.

Görsellerle desteklenerek kısa ve basit yemek tarifleri ile çocuk oyunları yönergelerinden faydalanılır.

T.2.3.19. Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını kavrar.

Geri dönüşüm işaretleri ve özel gereksinimli bireylere yönelik semboller üzerinde durulur.

T.2.4. YAZMA**T.2.4.1. Anlamlı ve kurallı cümleler yazar.****T.2.4.2. Şiir yazar.****T.2.4.3. Kısa metinler yazar.**

- a) Kartpostal ve/veya tebrik kartı yazdırılır.
- b) Öğrenciler günlük tutmaları için teşvik edilir.
- c) Olayları oluş sırasına göre yazmaları sağlanır.

T.2.4.4. Kısa yönergeler yazar.

Öğrencilerin basit yemek tarifi ile çocuk oyunu yönergeleri yazmaları sağlanır.

T.2.4.5. Yazılarını görsel unsurlarla destekler.**T.2.4.6. Formları yönergelerine uygun doldurur.**

Kimlik bilgilerini (adı, soyadı, doğum yeri, doğum tarihi vb.) içeren formları doldurmaları sağlanır.

T.2.4.7. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.**T.2.4.8. Büyük harf ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.**

- a) Büyük harflerin adres yazımında, bayram isimleri (Cumhuriyet Bayramı, Kurban Bayramı vb.) ve tarihlerin (29 Mayıs 1453 vb.) yazımında kullanıldığı belirtilir.
- b) Nokta, virgül, ünlem, soru işareti, kısa çizgi, konuşma çizgisi ve kesme işaretlerinin yaygın kullanılan işlevleri üzerinde durulur.

T.2.4.9. Harfler, kelimeler ve cümleler arasında uygun boşluklar bırakır.**T.2.4.10. Yazdıklarını düzenler.**

Öğrencilerin yazdıklarını harf hatası, hece eksikliği ile yazım ve noktalama kuralları açısından gözden geçirmeleri ve düzenlemeleri sağlanır.

T.2.4.11. Yazdıklarını paylaşır.

Öğrenciler yazdıklarını sınıf içinde okumaları, okul veya sınıf panosunda sergilemeleri için teşvik edilir. Öğrencilere yazdıklarını sınıf içinde okumaları konusunda ısrar edilmemelidir.

T.2.4.12. Yazma çalışmaları yapar.

- a) Dikte, bakarak ve serbest yazma çalışmaları yaptırılır.
- b) Yazma düzenine, sayfanın tamamının kullanılmasına ve temizliğine dikkat edilmesi gerektiği vurgulanır.

T.2.4.13. Soru ekini kuralına uygun yazar.**T.2.4.14. Yazma stratejilerini uygular.**

3. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

T.3.1. DİNLEME/İZLEME

T.3.1.1. Görselden/görsellerden hareketle dinleyeceği/izleyeceği metnin konusunu tahmin eder.

T.3.1.2. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur.

T.3.1.3. Dinlediği/izlediği metni ana hatlarıyla anlatır.

T.3.1.4. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder.

T.3.1.5. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.

T.3.1.6. Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

T.3.1.7. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.

Olay, şahıs, varlık kadrosu ve mekâna yönelik sorular (ne, kim, nerede ve nasıl) yöneltir.

T.3.1.8. Dinlediklerine/izlediklerine farklı başlıklar önerir.

T.3.1.9. Dinlediği/izlediği hikâye edici metinleri canlandırır.

T.3.1.10. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili görüşlerini ifade eder.

T.3.1.11. Sözlü yönergeleri uygular.

T.3.1.12. Dinleme stratejilerini uygular.

a) Dinlerken nezaket kurallarına uymaları gerektiği hatırlatılır.

b) Öğrenciler, dikkatlerini dinlediklerine/izlediklerine yoğunlaştırmaları için teşvik edilir.

T.3.1.13. Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.

T.3.2. KONUŞMA

T.3.2.1. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

Konuşmalarında yeni öğrendiği kelimeleri kullanmaları için teşvik edilir.

T.3.2.2. Hazırlıksız konuşmalar yapar.

T.3.2.3. Çerçevesi belirli bir konu hakkında konuşur.

Öğrencilerin temalar çerçevesinde kendi belirledikleri ya da öğretmen tarafından belirlenen bir konu hakkında konuşma yapmaları sağlanır.

T.3.2.4. Konuşma stratejilerini uygular.

a) Konuşmalarda nezaket kurallarına uymanın (yerinde hitap ifadeleri kullanma, göz teması kurma, işitilebilir ses tonuyla, konu dışına çıkmadan, kelimeleri doğru telaffuz ederek konuşma) önemi hatırlatılır.

b) Beden dilini etkin kullanmanın önemi vurgulanır.

T.3.2.5. Sınıf içindeki tartışma ve konuşmalara katılır.

a) Öğrenciler konuşma/tartışma sırasında kendi düşüncelerini uygun şekilde ifade etmeleri için teşvik edilir.

b) Başkalarını dinleme, uygun hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, konuşmanın bitmesini bekleme, akış içinde söz alarak konuşmaya katılma, karşısındakini saygıyla ve sabırla dinlemenin gerekliliği hatırlatılır.

T.3.2.6. Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.

T.3.3. OKUMA

Akıcı Okuma

T.3.3.1. Okuma materyallerindeki temel bölümleri tanıır.

Okuma materyallerindeki içindekiler, sözlük ve kaynakça bölümleri tanıtılarak kısaca işlevlerine değinilir.

T.3.3.2. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.

T.3.3.3. Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur.

T.3.3.4. Şiir okur.

Öğrencilere kısa şiir ve İstiklâl Marşı'nın ilk altı kıtasını okuma ve ezberleme çalışmaları -zorlamamak kaydıyla- yaptırılır.

T.3.3.5. Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.

T.3.3.6. Okuma stratejilerini uygular.

Öğrencilerin sesli, sessiz ve tahmin ederek okuma yapmaları sağlanır.

Söz Varlığı

T.3.3.7. Görselden/görsellerden hareketle bilmediği kelimelerin anlamlarını tahmin eder.

a) Resimli sözlük, kavram haritası, sözlük, deyimler ve atasözleri sözlüğü ve benzer araçlardan yararlanılır.

b) Öğrencilerin yeni öğrendikleri kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturmaları sağlanır.

T.3.3.8. Kelimelerin zıt anlamlılarını bulur.

T.3.3.9. Kelimelerin eş anlamlılarını bulur.

T.3.3.10. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder.

Anlama

T.3.3.11. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.

T.3.3.12. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.

T.3.3.13. Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.

Olayların oluş sırasına göre anlatılması sağlanır.

T.3.3.14. Okuduğu metnin konusunu belirler.

T.3.3.15. Metnin ana fikri/ana duygusunu belirler.

T.3.3.16. Okuduğu metinle ilgili soruları cevaplar.

T.3.3.17. Metinle ilgili sorular sorar.

T.3.3.18. Okuduğu metindeki hikâye unsurlarını belirler.

Metnin olay örgüsü, mekân, şahıs ve varlık kadrosu unsurlarına değinilir.

T.3.3.19. Okuduğu metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.

T.3.3.20. Metin türlerini ayırt eder.

Hikâye edici, bilgilendirici metin ve şiir hakkında örneklerden yararlanılarak genel kısa bilgiler verilir.

T.3.3.21. Metinleri oluşturan ögeleri tanır.

- a) Başlık ve paragraf hakkında kısa bilgi verilir.
- b) Kıta ve dize hakkında kısa bilgi verilir.

T.3.3.22. Kısa ve basit dijital metinlerdeki mesajı kavrar.

Elektronik posta ve sosyal medya içeriklerine (davet, teşekkür mesajları vb.) yer verilir.

T.3.3.23. Metindeki gerçek ve hayalî ögeleri ayırt eder.**T.3.3.24. Okudukları ile ilgili çıkarımlar yapar.**

- a) Metindeki problem durumlarının tespit edilmesi ve bunlara farklı çözüm yolları bulunması sağlanır.
- b) Metindeki durumlarla kendi yaşantıları arasında ilişki kurmaları teşvik edilir.

T.3.3.25. Görsellerle okuduğu metnin içeriğini ilişkilendirir.

Görsel ve konu arasındaki ilişki vurgulanır.

T.3.3.26. Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını kavrar.

Bilişim teknolojileri (bilgisayar, tablet) ve iletişim araçlarında kullanılan şekil ve semboller üzerinde durulur.

T.3.3.27. Yazılı yönergeleri kavrar.

Harita, ilan, afiş, ürün etiketi, kullanım kılavuzu gibi materyallerden faydalanılır.

T.3.3.28. Tablo ve grafiklerde yer alan bilgilere ilişkin soruları cevaplar.**T.3.4. YAZMA****T.3.4.1. Şiir yazar.****T.3.4.2. Kısa metinler yazar.**

- a) Mektup ve/veya anı yazdırılır.
- b) Öğrenciler günlük tutmaları için teşvik edilir.
- c) Olayları oluş sırasına göre yazmaları sağlanır.

T.3.4.3. Hikâye edici metin yazar.

- a) Öğrenciler, yazılarında varlıkların niteliklerini bildiren kelimeleri kullanmaları için teşvik edilir.
- b) Olayların oluş sırasına göre yazılması gerektiği vurgulanır.
- c) Öğrenciler yazılarına duygu ve düşüncelerini aktarmaları için teşvik edilir.

T.3.4.4. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.**T.3.4.5. Kısa yönergeler yazar.**

Öğrencilerin basit bir etkinlik ve çocuk oyunu yönergesi yazmaları sağlanır.

T.3.4.6. Formları yönergelerine uygun doldurur.**T.3.4.7. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.**

- a) Nokta, virgül, iki nokta, ünlem, tırnak işareti, soru işareti, kısa çizgi, konuşma çizgisi ve kesme işaretinin yaygın kullanılan işlevleri üzerinde durulur.
- b) Kurum adlarının baş harflerinde, dizelerin başında, yer adlarının yazımında büyük harf kullanımı üzerinde durulur.

T.3.4.8. Yazılarında eş sesli kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

T.3.4.9. Yazdıklarını zenginleştirmek için çizim ve görseller kullanır.

T.3.4.10. Görsellerdeki olayları ilişkilendirerek yazı yazar.

T.3.4.11. Yazdıklarını düzenler.

Yapılacak düzenleme çalışması sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.

T.3.4.12. Yazdıklarını paylaşır.

Öğrenciler yazdıklarını sınıf içinde okumaları, okul veya sınıf panosunda sergilemeleri için teşvik edilir.

Öğrencilere yazdıklarını sınıf içinde okumaları konusunda ısrar edilmemelidir.

T.3.4.13. Harfleri yapısal özelliklerine uygun yazar.

Öğrencilerin yazılarında harfleri asli ve ilave unsurlarına dikkat ederek yazmaları sağlanır.

T.3.4.14. Harflerin yapısal özelliklerine uygun kelime ve cümleler yazar.

Öğrencilerin yazılarında kelimeler arasında uygun boşlukları bırakarak özenli, okunaklı ve düzgün yazmaları sağlanır.

T.3.4.15. Harflerin yapısal özelliklerine uygun kısa metinler yazar.

Serbest veya bakarak kısa metinler yazmaları sağlanır.

T.3.4.16. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.

T.3.4.17. Yazma stratejilerini uygular.

4. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

T.4.1. DİNLEME/İZLEME

T.4.1.1. Görselden/görsellerden hareketle dinleyeceği/izleyeceği metnin konusunu tahmin eder.

T.4.1.2. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur.

T.4.1.3. Dinlediği/izlediği metni ana hatlarıyla anlatır.

T.4.1.4. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder.

T.4.1.5. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.

T.4.1.6. Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

T.4.1.7. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.

Olay, şahıs, varlık kadrosu ve mekâna yönelik sorular (ne, kim, nerede, nasıl, neden ve ne zaman) yöneltir.

T.4.1.8. Dinlediklerine/izlediklerine farklı başlıklar önerir.

T.4.1.9. Dinledikleri/izledikleri ilgili görüşlerini ifade eder.

T.4.1.10. Dinlediği/izlediği hikâye edici metinleri canlandırır.

T.4.1.11. Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.

a) Öğrencilere medya metinleri (reklam, kamu spotu vb.) dinletilerek/izletilerek bunların hedef kitlesi ve amacı hakkında çıkarımda bulunmaları sağlanır.

b) Öğrencilerin dinledikleri/izlediklerinin içeriğini tutarlılık açısından sorgulamaları sağlanır.

T.4.1.12. Dinleme stratejilerini uygular.

a) Öğrencilerin dikkatlerini yoğunlaştırmaları sağlanır.

b) Dinlerken/izlerken hoşuna giden cümleleri, önemli bilgileri vb. not almaları konusunda teşvik edilir.

T.4.1.13. Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.

T.4.2. KONUŞMA

T.4.2.1. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

T.4.2.2. Hazırlıksız konuşmalar yapar.

T.4.2.3. Hazırlıklı konuşmalar yapar.

a) Öğrencilerin izledikleri bir filmi tanıtmaları, görüş ve düşüncelerini belirterek anlatmaları sağlanır.

b) Öğrencilerin verilen bir konuyu görsellerle destekleyerek kısa sunum hazırlamaları ve prova yapmaları sağlanır.

T.4.2.4. Konuşma stratejilerini uygular.

a) Nezaket kurallarına uygun konuşulması gerektiği hatırlatılır.

b) Beden dilini etkin kullanmanın önemi vurgulanır.

T.4.2.5. Sınıf içindeki tartışma ve konuşmalara katılır.

a) Öğrenciler konuşma/tartışma sırasında kendi düşüncelerini uygun şekilde ifade etmeleri için teşvik edilir.

b) Farklı bakış açılarına hoşgörüyle yaklaşmanın önemi vurgulanır.

c) Başkalarını dinleme, uygun hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, konuşmanın bitmesini bekleme, akış içinde söz alarak konuşmaya katılma, karşısındakini saygıyla ve sabırla dinlemenin gerekliliği hatırlatılır.

d) Bir konuşmadaki/tartışmadaki bakış açılarını ayırt etmeleri sağlanır.

T.4.2.6. Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.

T.4.3. OKUMA

Akıcı Okuma

T.4.3.1. Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur.

T.4.3.2. Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur.

T.4.3.3. Şiir okur.

Öğrencilere kısa şiir ve İstiklâl Marşı'nın ilk on kıtasını okuma ve ezberleme çalışmaları -zorlamamak kaydıyla- yaptırılır.

T.4.3.4. Metinleri türün özelliklerine uygun biçimde okur.

Hikâye edici ve bilgilendirici metinler ile şiir okutulur.

T.4.3.5. Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.

T.4.3.6 Okuma stratejilerini uygular.

Öğrencilerin sesli, sessiz, tahmin ederek ve soru sorarak okuma yapmaları sağlanır.

Söz Varlığı

T.4.3.7. Kelimelerin zıt anlamlılarını bulur.

T.4.3.8. Kelimelerin eş anlamlılarını bulur.

T.4.3.9. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder.

T.4.3.10. Okuduğu metindeki gerçek, mecaz ve terim anlamlı sözcükleri belirler.

T.4.3.11. Deyim ve atasözlerinin metnin anlamına katkısını kavrar.

T.4.3.12. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

a) Öğrencilerin tahmin ettikleri kelime ve kelime gruplarının anlamlarını sözlüklerden kontrol etmeleri sağlanır.

b) Öğrencilerin yeni öğrendikleri kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturmaları sağlanır.

Anlama

T.4.3.13. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.

T.4.3.14. Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.

T.4.3.15. Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.

Olayların oluş sırasına göre anlatılmasına dikkat edilir.

T.4.3.16. Okuduğu metnin konusunu belirler.

T.4.3.17. Metnin ana fikri/ana duygusunu belirler.

T.4.3.18. Okuduğu metnin ilgili soruları cevaplar.

T.4.3.19. Metinle ilgili sorular sorar.**T.4.3.20. Okuduğu metinlerdeki hikâye unsurlarını belirler.**

Metnin konusu, olay örgüsü, mekân, zaman şahıs ve varlık kadrosu unsurlarına değinilir.

T.4.3.21. Okuduğu metnin içeriğine uygun başlık belirler.**T.4.3.22. Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını kavrar.**

Haritalar, medya işaretleri ve sembolleri üzerinde durulur.

T.4.3.23. Metin türlerini ayırt eder.

Hikâye edici, bilgilendirici metinler ve şiir türünden örneklere yer verilerek genel, kısa bilgilendirme yapılır.

T.4.3.24. Hikâye edici ve bilgilendirici metinleri oluşturan öğeleri tanıır.

Giriş, gelişme ve sonuç/serim, düğüm ve çözüm bölümleri hakkında kısa bilgi verilir.

T.4.3.25. Yönergeleri kavrar.

Harita, ilan, afiş, ilaç prospektüsü, ürün etiketi, kullanım kılavuzu gibi materyallerden faydalanılır.

T.4.3.26. Metindeki gerçek ve hayali öğeleri ayırt eder.**4.3.27. Okuduğu metindeki kahramanların özelliklerini karşılaştırır.**

Kahramanların fiziksel ve kişilik özelliklerinin karşılaştırılması sağlanır.

T.4.3.28. Okudukları ile ilgili çıkarımlar yapar.

a) Neden-sonuç, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme gibi çıkarımlar yapılması sağlanır.

b) Öğrenciler metinde işaret edilen problem durumlarını tespit etmeleri ve bunlara farklı çözüm yolları bulmaları için teşvik edilir.

c) Yazarın olaylara bakış açısını belirlemesi sağlanır.

T.4.3.29. Görsellerle okuduğu metnin içeriğini ilişkilendirir.

Görsellerin metinde aktarılan anlama nasıl katkı sağladığını (duygu oluşturma, kahramanların veya yerlerin özelliklerini vurgulama vb.) açıklaması ve yorumlaması sağlanır.

T.4.3.30. Metindeki renkli, altı çizili, koyu ifadelerin önemli noktaları vurguladığını kavrar.**T.4.3.31. Metinler arasında karşılaştırma yapar.**

Metinlerin konuları ve karakterleri açısından karşılaştırılması sağlanır.

T.4.3.32. Kısa ve basit dijital metinlerdeki mesajı kavrar.

Elektronik posta ve sosyal medya içeriklerine (tebrik, ilan ve duyuru mesajları vb.) yer verilir.

4.3.33. Medya metinlerini değerlendirir.

Farklı türdeki medya metinlerinin (reklam amaçlı el ilanları, web siteleri, seyahat broşürleri, el kitapları, bloglar vb.) amacı ve hedef kitlesi hakkında görüş bildirilmesi sağlanır.

T.4.3.34. Grafik, tablo ve çizelgelerle ilgili soruları cevaplar.**T.4.3.35. Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.**

Bilgiye erişmek için basılı ve dijital içeriklerdeki içindekiler ve sözlük bölümünden nasıl yararlanılacağına ilişkin bilgi verilir.

T.4.3.36. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.

Yazılı kaynakların (dergi, kitap, broşür, gazete vb.) incelenmesi ve değerlendirilmesi sağlanır.

T.4.3.37. Okuduğu metindeki olaylara ilişkin düşüncelerini ifade eder.**T.4.4. YAZMA****T.4.4.1. Şiir yazar.****T.4.4.2. Bir işin işlem basamaklarına ilişkin yönergeler yazar.**

Öğrencilerin bir aletin kullanılma aşamalarını anlatan broşür hazırlamaları, bir oyunun aşamalarını anlatan kitapçık hazırlamaları ya da yol tarifi yazmaları sağlanır.

T.4.4.3. Hikâye edici metin yazar.

a) Olayların oluş sırasına göre yazılmasının gerekliliği hatırlatılır.

b) Kişi, olay ve mekân unsurlarının anlatılması sağlanır.

T.4.4.4. Bilgilendirici metin yazar.

a) Yazdıklarında duygu ve düşüncelerini aktarmaları için teşvik edilir.

b) Verilen ya da kendi belirledikleri bir konu hakkında araştırma yapmaları sağlanır.

T.4.4.5. Hayalî ögeler barındıran kısa metin yazar.**T.4.4.6. Görselleri ilişkilendirerek bir olayı anlatır.****T.4.4.7. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.****T.4.4.8. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.****T.4.4.9. Formları yönergelerine uygun doldurur.****T.4.4.10. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.**

a) Yay ayraç, üç nokta, eğik çizgi, soru işareti, nokta, virgül, iki nokta, ünlem, tırnak işareti, kısa çizgi, konuşma çizgisi ve kesme işaretinin yaygın kullanılan işlevleri üzerinde durulur.

b) Kitap, dergi, gezegen ve yıldız adlarının yazımı ile iki noktadan sonra büyük harf kullanıldığı belirtilir.

T.4.4.11. Yazdıklarını düzenler.

a) Öğrenciler yazdıklarını dil bilgisi ve anlatım bozuklukları yönünden kontrol etmeye teşvik edilir.

b) Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.

T.4.4.12. Yazdıklarını paylaşır.

a) Öğrenciler yazdıklarını sınıf içinde okumaları, okul veya sınıf panosunda sergilemeleri için teşvik edilir. Öğrencilere yazdıklarını sınıf içinde okumaları konusunda ısrar edilmemelidir.

b) Öğrenciler kompozisyon ve şiir yarışmalarına katılmaları için teşvik edilmelidir.

T.4.4.13. Yazılarında eş sesli kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.**T.4.4.14. Yazdıklarını zenginleştirmek için çizim, grafik ve görseller kullanır.****T.4.4.15. İmza atar.**

İmzanın anlamı ve ismin baş harfi ile soy ismin bütününü sembolize etmesi gerektiği vurgulanır. Öğrencilere imzalarını belirlemeleri için kılavuzluk yapılır.

T.4.4.16. Kısaltmaları ve kısaltmalara gelen ekleri doğru yazar.

T.4.4.17. Sayıları doğru yazar.

Sayıların harflerle yazımı, birden fazla kelimeden oluşan sayıların yazımı, Romen rakamlarının yazımı üzerinde durulur.

T.4.4.18. Yazılarında bağlaçları kuralına uygun kullanır.

“de” ve “ki” bağlaçlarını doğru yazmaları sağlanır.

T.4.4.19. Yazılarında kelimeleri gerçek, mecaz ve terim anlamları ile kullanır.**T.4.4.20. Harflerin yapısal özelliklerine uygun metin yazar.**

Öğrencilerin kendi yazı stillerini oluşturmaları teşvik edilir.

T.4.4.21. Yazma stratejilerini uygular.

5. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

T.5.1. DİNLEME/İZLEME

T.5.1.1. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur.

T.5.1.2. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder.

Öğrencilerin kelime anlamlarına yönelik tahminleri ile sözlük anlamlarını karşılaştırmaları sağlanır.

T.5.1.3. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.

T.5.1.4. Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu tespit eder.

T.5.1.5. Dinlediklerini/izlediklerini özetler.

T.5.1.6. Dinledikleri/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.

T.5.1.7. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik farklı başlıklar önerir.

T.5.1.8. Dinlediği/izlediği hikâye edici metinleri canlandırır.

T.5.1.9. Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.

T.5.1.10. Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.

a) Çizgi film vb. izletilerek örtülü anlamlar hakkında çıkarımda bulunulması sağlanır.

b) Öğrencilerin dinlediklerindeki/izlediklerindeki tutarlılığı sorgulamaları sağlanır.

T.5.1.11. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili görüşlerini bildirir.

T.5.1.12. Dinleme stratejilerini uygular.

Not alarak, katılımlı, grup hâlinde dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlanır.

T.5.2. KONUŞMA

T.5.2.1. Hazırlıklı konuşma yapar.

Öğrencilerin verilen bir konuyu görsellerle destekleyerek kısa sunum hazırlamaları ve sunum öncesinde prova yapmaları sağlanır.

T.5.2.2. Hazırlıksız konuşma yapar.

T.5.2.3. Konuşma stratejilerini uygular.

Serbest, güdümlü, kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır.

T.5.2.4. Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.

T.5.2.5. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

T.5.2.6. Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.

Ama, fakat, ancak ve lakin ifadelerini kullanmaları sağlanır.

T.5.2.7. Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.

T.5.3. OKUMA**Akıcı Okuma****T.5.3.1. Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur.****T.5.3.2. Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur.**

Öğrencilerin seviyelerine uygun, edebî değeri olan şiirleri ve kısa yazıları türünün özelliğine göre okumaları ve ezberlemeleri sağlanır.

T.5.3.3. Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.**T.5.3.4. Okuma stratejilerini kullanır.**

Sesli, sessiz, tahmin ederek, grup hâlinde, soru sorarak, söz korusu, ezberleyerek ve hızlı okuma gibi yöntem ve teknikleri kullanmaları sağlanır.

Söz Varlığı**T.5.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.**

a) Öğrencilerin tahmin ettikleri kelime ve kelime gruplarını öğrenmek için görseller, sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü vb. araçları kullanmaları sağlanır.

b) Öğrencinin öğrendiği kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturması teşvik edilir.

T.5.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.**T.5.3.7. Kelimelerin eş anlamlılarını bulur.****T.5.3.8. Kelimelerin zıt anlamlılarını bulur.****T.5.3.9. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder.****T.5.3.10. Kökleri ve ekleri ayırt eder.****T.5.3.11. Yapım ekinin işlevlerini açıklar.**

Yapım ekleri ezberletilmez, işlevleri sezdirilir. Kelime türetmenin mantığı kavratılır.

Anlama**T.5.3.12. Metin türlerini ayırt eder.**

Hikâye, fabl, masal, haber metni türleri tanıtılır. Metin türleri ile ilgili ayrıntılı bilgi verilmez.

T.5.3.13. Okuduklarını özetler.**T.5.3.14. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.****T.5.3.15. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.****T.5.3.16. Metindeki hikâye unsurlarını belirler.**

Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı vb. gibi hikâye unsurları üzerinde durulur.

T.5.3.17. Metni yorumlar.

a) Yazarın bakış açısını fark etmeleri, olayları ele alış şeklini yorumlamaları ve öğrencilerin metinle ilgili kendi bakış açılarını ifade etmeleri sağlanır.

b) Metin içeriğinin yorumlanması sırasında metinlerdeki örneklere ve ayrıntılara atıf yapılması sağlanır.

T.5.3.18. Metinle ilgili sorular sorar.**T.5.3.19. Metinle ilgili sorulara cevap verir.**

Metin içi ve metin dışı anlam ilişkileri kurulur.

T.5.3.20. Metnin konusunu belirler.**T.5.3.21. Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.****T.5.3.22. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.**

a) Resim ve karikatürleri yorumlayarak görüşlerini bildirmeleri sağlanır.

b) Haberi/bilgiyi görsel yorumcuların nasıl ilettikleri üzerinde durulur.

T.5.3.23. Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar.

a) Altını çizmenin, koyu veya italik yazmanın, renklendirmenin, farklı punto veya font kullanmanın işlevi vurgulanır.

b) Köprü metninin (Hipermetn) dış bağlantı olduğu belirtilir.

T.5.3.24. Okuduğu metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.**T.5.3.25. Medya metnini değerlendirir.**

İnternet, sinema ve televizyonun verdiği iletileri değerlendirmeleri sağlanır.

T.5.3.26. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir.

Ama, fakat, ancak ve lakin ifadeleri üzerinde durulur.

T.5.3.27. Metinler arasında karşılaştırma yapar.

Metinleri biçim ve tür gibi açılardan karşılaştırmaları sağlanır.

T.5.3.28. Bilgi kaynaklarını etkili şekilde kullanır.**T.5.3.29. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.**

Bilimsel çalışmalarda ağırlıklı olarak “edu” ve “gov” uzantılı sitelerin kullanıldığı vurgulanır.

T.5.3.30. Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.**T.5.3.31. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.**

Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, duygu belirten ifadeler, abartma, nesnel ve öznel çıkarımlar üzerinde durulur.

T.5.3.32. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.

Benzetme (teşbih) ve kişileştirme (teşhis) söz sanatları verilir.

T.5.3.33. Okuduğu metindeki gerçek, mecaz ve terim anlamı sözcükleri ayırt eder.**T.5.3.34. Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgilere ilişkin soruları cevaplar.****T.5.4. YAZMA****T.5.4.1.Şiir yazar.****T.5.4.2. Bilgilendirici metin yazar.**

a) Öğrencilerin konu ve ana fikri belirlemeleri, buna göre giriş, gelişme, sonuç bölümlerinden oluşan bir metin taslağı oluşturmaları, bu bölümlerde yazacaklarını belirlemeleri sağlanır.

b) Öğrenciler yeni öğrendikleri kelimeleri kullanmaya ve günlük hayattan örnekler vermeye teşvik edilir.

c) Anlatımı desteklemek için grafik ve tablo kullanmaları sağlanır.

T.5.4.3. Hikâye edici metin yazar.

- a) Öğrencilerin günlük hayattaki gözlem ve deneyimlerine dayanarak hikâye konusu ve hikâye unsurlarını belirlemeleri sağlanır.
- b) Öğrenciler, yazım kılavuzundan yararlanmaları ve yeni öğrendikleri kelimeleri kullanmaları için teşvik edilir.

T.5.4.4. Yazma stratejilerini uygular.

Güdümlü, metin tamamlama, bir metni kendi kelimeleri ile yeniden oluşturma, boşluk doldurma, grup olarak yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır.

T.5.4.5. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.

Yay ayraç, üç nokta, eğik çizgi, soru işareti, nokta, virgöl, iki nokta, ünlem, tırnak işareti, kısa çizgi, konuşma çizgisi, kesme işareti, noktalı virgöl ve köşeli ayraç işaretlerinin yaygın kullanılan işlevleri üzerinde durulur.

T.5.4.6. Bir işin işlem basamaklarını yazar.**T.5.4.7. Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.****T.5.4.8. Sayıları doğru yazar.**

Kesirli sayıların, sıra ve üleştirme sayılarının, dört veya daha çok basamaklı sayıların yazımları üzerinde durulur.

T.5.4.9. Yazdıklarını düzenler.

Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.

T.5.4.10. Yazdıklarını paylaşır.

Öğrenciler, yazdıklarını sınıf ve okul panosu gibi farklı ortamlarda paylaşmaya teşvik edilir.

T.5.4.11. Yazılarında ses olaylarına uğrayan kelimeleri doğru kullanır.

Ünlü düşmesi, ünlü daralması, ünsüz benzeşmesi, ünsüz yumuşaması ve ünsüz türemesi ses olayları üzerinde durulur.

T.5.4.12. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.**T.5.4.13. Formları yönergelerine uygun doldurur.****T.5.4.14. Kısa metinler yazar.**

Öğrenciler dilekçe yazmaya teşvik edilir.

T.5.4.15. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.**T.5.4.16. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.**

Ama, fakat, ancak ve lakin ifadelerini kullanmaları sağlanır.

6. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

T.6.1. DİNLEME/İZLEME

T.6.1.1. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur.

T.6.1.2. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder.

Öğrencilerin tahminlerini kelimelerin sözlük anlamları ile karşılaştırmaları sağlanır.

T.6.1.3. Dinlediklerini/izlediklerini özetler.

T.6.1.4. Dinledikleri/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.

T.6.1.5. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.

T.6.1.6. Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu tespit eder.

T.6.1.7. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik farklı başlıklar önerir.

T.6.1.8. Dinlediği/izlediği hikâye edici metinleri canlandırır.

T.6.1.9. Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.

T.6.1.10. Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.

a) Öğrencilere reklam filmleri dinletilerek/izletilerek bunlardaki mesajların ve örtülü anlamların tespit edilmesine yönelik çalışmalar yaptırılır.

b) Öğrencilerin içeriklerdeki tutarlılığı sorgulamaları sağlanır.

T.6.1.11. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili görüşlerini bildirir.

T.6.1.12. Dinleme stratejilerini uygular.

Katılımlı, katılımsız, grup hâlinde ve not alarak dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlanır.

T.6.2. KONUŞMA

T.6.2.1. Hazırlıklı konuşma yapar.

Öğrencilerin verilen bir konu hakkında görsellerle destekleyerek kısa sunum hazırlamaları ve prova yapmaları sağlanır.

T.6.2.2. Hazırlıksız konuşma yapar.

T.6.2.3. Konuşma stratejilerini uygular.

Serbest, güdümlü, yaratıcı, hafızada tutma tekniği ve kelime kavram havuzundan seçerek konuşma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır.

T.6.2.4. Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.

T.6.2.5. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

T.6.2.6. Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.

Ama, fakat, ancak, lakin, bununla birlikte ve buna rağmen ifadelerini kullanmaları sağlanır.

T.6.2.7. Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.

T.6.3. OKUMA**Akıcı Okuma****T.6.3.1. Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur.****T.6.3.2. Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur.**

Öğrencilerin seviyelerine uygun, edebî değeri olan şiirleri ve kısa yazıları türünün özelliğine göre okumaları ve ezberlemeleri sağlanır.

T.6.3.3. Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.**T.6.3.4. Okuma stratejilerini kullanır.**

Sesli, sessiz, tahmin ederek, not alarak, soru sorarak, okuma tiyatrosu ve hızlı okuma gibi yöntem ve teknikleri kullanmaları sağlanır.

Söz Varlığı**T.6.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.**

a) Öğrencilerin tahmin ettikleri kelime ve kelime gruplarını öğrenmek için sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü vb. araçları kullanmaları sağlanır.

b) Öğrencinin öğrendiği kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturması teşvik edilir.

T.6.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.**T.6.3.7. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder.**

İsim çekim ekleri (çoğul eki, hâl ekleri, iyelik ekleri ve soru eki) üzerinde durulur.

T.6.3.8. İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.**T.6.3.9. İsim ve sıfat tamlamalarının metnin anlamına olan katkısını açıklar.****T.6.3.10. Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.****T.6.3.11. Basit, türemiş ve birleşik kelimeleri ayırt eder.****T.6.3.12. Zamirlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.****T.6.3.13. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir.**

Ama, fakat, ancak, lakin, bununla birlikte ve buna rağmen ifadeleri üzerinde durulur.

T.6.3.14. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.

Konuşturma (intak) ve karşıtlık (tezat) söz sanatları verilir.

Anlama**T.6.3.15. Görselden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.****T.6.3.16. Okuduklarını özetler.****T.6.3.17. Metinle ilgili soruları cevaplar.**

Metin içi ve metin dışı anlam ilişkileri kurulur.

T.6.3.18. Metinle ilgili sorular sorar.**T.6.3.19. Metnin konusunu belirler.****T.6.3.20. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.****T.6.3.21. Metnin içeriğine uygun başlık belirler.**

T.6.3.22. Metindeki hikâye unsurlarını belirler.

Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı üzerinde durulur.

T.6.3.23. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.**T.6.3.24. Metnin içeriğini yorumlar.**

- a) Yazarın olaylara bakış açısının tespit edilmesi sağlanır.
- b) Metindeki öznel ve nesnel yaklaşımların tespit edilmesi sağlanır.
- c) Metindeki örnek ve ayrıntılara atıf yapılması sağlanır.

T.6.3.25. Metinler arasında karşılaştırma yapar.

Metinlerin tema, konu, olay örgüsü ve karakterler açısından karşılaştırılması sağlanır.

T.6.3.26. Metin türlerini ayırt eder.

- a) Anı, mektup, tiyatro, gezi yazısı türleri öğretilmelidir.
- b) Metin türlerine ilişkin ayrıntılı bilgi verilmemelidir.

T.6.3.27. Şiirin şekil özelliklerini açıklar.

Şiirde kafiye, redif gibi ahenk unsurları üzerinde durulur, bunların türlerine değinilmez.

T.6.3.28. Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.**T.6.3.29. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.**

Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, duygu belirten ifadeler, abartma üzerinde durulur.

T.6.3.30. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.

- a) Öğrencilerin haber fotoğrafları ve karikatürleri yorumlayarak görüşlerini bildirmeleri sağlanır.
- b) Haberi/bilgiyi görsel yorumcuların nasıl ilettiklerinin sorgulanması sağlanır.

T.6.3.31. Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar.

Altını çizmenin, koyu veya italik yazmanın, renklendirmenin, farklı punto veya font kullanmanın işlevi vurgulanır.

T.6.3.32. Medya metinlerini değerlendirir.

İnternet, sinema ve televizyonun verdiği iletileri değerlendirmeleri sağlanır.

T.6.3.33. Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.**T.6.3.34. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.**

- a) İnternet/yazılı (dergi, kitap, broşür, gazete vb.) kaynakların güvenilirliklerinin sorgulanması sağlanır.
- b) Bilimsel çalışmalarda ağırlıklı olarak “edu” ve “gov” uzantılı sitelerin kullanıldığı vurgulanır.

T.6.3.35. Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgileri yorumlar.**T.6.4. YAZMA****T.6.4.1. Şiir yazar.****T.6.4.2. Bilgilendirici metin yazar.**

- a) Öğrencilerin konu ve ana fikri belirlemeleri, buna göre giriş, gelişme, sonuç bölümlerinde yazacaklarının taslağını oluşturmaları ve ilk paragrafta amaçlarını ifade etmeleri sağlanır.
- b) Öğrenciler yazılarında günlük hayattan örnekler vermeleri için teşvik edilir.

T.6.4.3. Hikâye edici metin yazar.

a) Öğrencilerin zaman, mekân, şahıs ve olay unsurlarını belirlemeleri, hikâyenin serim, düğüm ve çözüm bölümlerinde anlatacaklarının taslağını oluşturmaları sağlanır.

b) Öğrenciler yazım kılavuzundan yararlanmaları ve yeni öğrendiği kelimeleri kullanmaları için teşvik edilir.

T.6.4.4. Yazma stratejilerini uygular.

Güdümlü, serbest, kontrollü, tahminde bulunma, metin tamamlama, bir metni kendi kelimeleri ile yeniden oluşturma, boşluk doldurma, grup olarak yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır.

T.6.4.5. Anlatımı desteklemek için grafik ve tablo kullanır.**T.6.4.6. Bir işi işlem basamaklarına göre yazar.****T.6.4.7. Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.****T.6.4.8. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.****T.6.4.9. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.**

Ama, fakat, ancak, lakin, bununla birlikte ve buna rağmen ifadelerinin kullanılması sağlanır.

T.6.4.10. Yazdıklarını düzenler.

a) Anlam bütünlüğünü bozan ifadelerin belirlenmesi ve düzeltilmesi sağlanır, kavramsal olarak anlatım bozukluğu konusuna değinilmez.

b) Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.

T.6.4.11. Yazdıklarını paylaşır.

Öğrenciler yazdıklarını sınıf ve okul panosu ile sosyal medyada paylaşmaya teşvik edilir.

T.6.4.12. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.**T.6.4.13. Formları yönergelerine uygun doldurur.****T.6.4.14. Kısa metinler yazar.**

Duyuru, ilan ve reklam metinleri yazdırılır.

7. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

T.7.1. DİNLEME/İZLEME

T.7.1.1. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur.

T.7.1.2. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder.

Öğrencilerin kelime anlamlarına yönelik tahminleri ile sözlük anlamlarını karşılaştırmaları sağlanır.

T.7.1.3. Dinlediklerini/izlediklerini özetler.

T.7.1.4. Dinledikleri/izlediklerine yönelik soruları cevaplar.

T.7.1.5. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.

T.7.1.6. Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

T.7.1.7. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik farklı başlıklar önerir.

T.7.1.8. Dinlediği/izlediği hikâye edici metinleri canlandırır.

T.7.1.9. Dinlediklerinde/izlediklerinde başvuru düşünceyi geliştirme yollarını tespit eder.

Düşünceyi geliştirme yollarından tanımlama, karşılaştırma ve benzetmenin belirlenmesi sağlanır.

T.7.1.10. Dinlediklerinde/izlediklerinde tutarlılığı sorgular.

T.7.1.11. Dinledikleri/izledikleri ilgili görüşlerini bildirir.

T.7.1.12. Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.

a) Medya metinlerindeki örtülü anlamı belirlemesi sağlanır.

b) Medya metninin hedef kitlesi ve amacının sorgulanması sağlanır.

T.7.1.13. Dinleme stratejilerini uygular.

Empati kurarak, katılımlı, katılımsız, not alarak dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlanır.

T.7.1.14. Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.

T.7.2. KONUŞMA

T.7.2.1. Hazırlıklı konuşma yapar.

Öğrencilerin düşüncelerini mantıksal bir bütünlük içinde sunmaları, görsel, işitsel vb. destekleyici materyaller kullanarak sunu hazırlamaları sağlanır.

T.7.2.2. Hazırlıksız konuşma yapar.

T.7.2.3. Konuşma stratejilerini uygular.

Katılımlı, yaratıcı, güdümlü, empati kurma, tartışma ve eleştirel konuşma gibi yöntem ve tekniklerinin kullanılması sağlanır.

T.7.2.4. Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.

T.7.2.5. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

T.7.2.6. Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.

Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadelerini kullanmaları sağlanır.

T.7.2.7. Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.

T.7.3. OKUMA**T.Akıcı Okuma****T.7.3.1. Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur.****T.7.3.2. Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur.**

Öğrencilerin seviyelerine uygun, edebî değeri olan şiirleri ve kısa yazıları türünün özelliğine göre okumaları ve ezberlemeleri sağlanır.

T.7.3.3. Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.**T.7.3.4. Okuma stratejilerini kullanır.**

Göz atarak, özetleyerek, not alarak, işaretleyerek ve tartışarak okuma gibi yöntem ve teknikleri kullanmaları sağlanır.

Söz Varlığı**T.7.3.5. Bağlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.**

a) Öğrencilerin tahmin ettikleri kelime ve kelime gruplarını öğrenmek için sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü vb. araçları kullanmaları sağlanır.

b) Öğrencinin öğrendiği kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturması teşvik edilir.

T.7.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.**T.7.3.7. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir.**

Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadeleri üzerinde durulur.

T.7.3.8. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.

Kişileştirme (teşhis), konuşturma (intak), karşıtlık (tezat) ve abartma (mübalağa) söz sanatları verilir.

T.7.3.9. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder.

Fiil çekim ekleri (kip ve kişi ekleri) üzerinde durulur.

T.7.3.10. Basit, türemiş ve birleşik fiilleri ayırt eder.**T.7.3.11. Zarfların metnin anlamına olan katkısını açıklar.****T.7.3.12. Fiillerin anlam özelliklerini fark eder.**

İş (kılış), oluş ve durum fiillerinin anlam özellikleri üzerinde durulur.

T.7.3.13. Anlatım bozukluklarını tespit eder.

Anlam yönünden anlatım bozuklukları üzerinde durulur.

Anlama**T.7.3.14. Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.****T.7.3.15. Okuduklarını özetler.****T.7.3.16. Metnin konusunu belirler.****T.7.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.****T.7.3.18. Metindeki yardımcı fikirleri belirler.****T.7.3.19. Metinle ilgili soruları cevaplar.**

Metin içi ve metin dışı anlam ilişkileri kurulur.

T.7.3.20. Metinle ilgili sorular sorar.**T.7.3.21. Metindeki hikâye unsurlarını belirler.**

Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı üzerinde durulur.

T.7.3.22. Metnin içeriğini yorumlar.

- a) Yazarın olaylara bakış açısının tespit edilmesi sağlanır.
- b) Metindeki öznel ve nesnel yaklaşımların tespit edilmesi sağlanır.
- c) Metindeki örnek ve ayrıntılara atıf yapılması sağlanır.

T.7.3.23. Metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.**T.7.3.24. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.****T.7.3.25. Metinler arasında karşılaştırma yapar.**

Bakış açısı ve mesajlar karşılaştırılır.

T.7.3.26. Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.**T.7.3.27. Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar.**

Altını çizmenin, koyu veya italik yazmanın, renklendirmenin, farklı punto veya font kullanmanın işlevi vurgulanır.

T.7.3.28. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

Metinlerdeki neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, duygu belirten ifadeler ve abartma üzerinde durulur.

T.7.3.29. Metin türlerini ayırt eder.

- a) Söyleşi, biyografi, otobiyografi, günlük türleri üzerinde durulur.
- b) Metin türlerine ilişkin ayrıntılı bilgi verilmemelidir.

T.7.3.30. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.

- a) Grafitti ve karikatürlerin incelenmesi ve bunlarla ilgili görüş bildirilmesi sağlanır.
- b) Haberi/bilgiyi görsel yorumcuların nasıl ilettikleri üzerinde durulur.

T.7.3.31. Medya metinlerini değerlendirir.

İnternet, sinema ve televizyonun verdiği iletileri değerlendirmeleri sağlanır.

T.7.3.32. Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.**T.7.3.33. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.**

- a) İnternet/yazılı (dergi, kitap, broşür, gazete vb.) kaynakların güvenilirliklerinin sorgulanması sağlanır.
- b) Bilimsel çalışmalarda ağırlıklı olarak “edu” ve “gov” uzantılı sitelerin kullanıldığı vurgulanır.

T.7.3.34. Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgileri yorumlar.**T.7.3.35. Edebî eserin yazılı metni ile medya sunumunu karşılaştırır.**

Kahramanlar, mekân, zaman ve olay yönlerinden karşılaştırılması sağlanır.

T.7.3.36. Metindeki anlatım biçimlerini belirler.**T.7.3.37. Metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.****T.7.3.38. Metindeki iş ve işlem basamaklarını kavrar.**

Talimatnamelerin okunması sağlanır.

T.7.4. YAZMA**T.7.4.1. Şiir yazar.****T.7.4.2. Bilgilendirici metin yazar.**

a) Öğrencilerin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde yazacaklarını belirleyerek bir metin taslağı oluşturmaları, düşünceyi geliştirme yollarını kullanmaları, yazılı ve çoklu medya kaynaklarından görüşlerini destekleyecek kanıtlar sunmaları sağlanır.

b) Öğrenciler günlük hayattan örnekler vermeye teşvik edilir.

T.7.4.3. Hikâye edici metin yazar.

a) Öğrencilerin zaman, mekân, şahıs ve olay unsurlarını belirleyerek hikâyenin serim, düğüm ve çözüm bölümlerinin taslağını oluşturmaları sağlanır.

b) Öğrencilerin yazım kılavuzundan yararlanmaları ve yeni öğrendiği kelimeleri kullanmaları teşvik edilir.

T.7.4.4. Yazma stratejilerini uygular.

Not alma, özet çıkarma, serbest, kontrollü, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, bir metinden hareketle yazma ve duylardan hareketle yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır.

T.7.4.5. Anlatımı desteklemek için grafik ve tablo kullanır.**T.7.4.6. Bir işi işlem basamaklarına göre yazar.****T.7.4.7. Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.****T.7.4.8. Yazılarında anlatım biçimlerini kullanır.****T.7.4.9. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.****T.7.4.10. Formları yönergelerine uygun doldurur.****T.7.4.11. Kısa metinler yazar.**

Haber metni ve/veya anı yazmaya teşvik edilir.

T.7.4.12. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.**T.7.4.13. Ek fiili işlevlerine uygun olarak kullanır.****T.7.4.14. Araştırmalarının sonuçlarını yazılı olarak sunar.**

a) Öğrencilerin taslak hazırlamaları, taslaklarında giriş, gelişme, sonuç bölümlerine yer vermeleri sağlanır.

b) Kaynak gösterme hakkında bilgi verilir.

T.7.4.15. Yazılarında geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.

Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadelerini kullanmaları sağlanır.

T.7.4.16. Yazdıklarını düzenler.

Anlama dayalı anlatım bozuklukları bakımından yazdıklarını gözden geçirmesi ve düzeltmesi sağlanır. Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.

T.7.4.17. Yazdıklarını paylaşır.

Öğrenciler yazdıklarını sınıf ve okul panosu ile sosyal medya ortamlarında paylaşmaya, şiir ve kompozisyon yarışmalarına katılmaya teşvik edilir.

8. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

T.8.1. DİNLEME/İZLEME

T.8.1.1. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur.

T.8.1.2. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder.

Öğrencilerin kelime anlamlarına yönelik tahminleri ile sözlük anlamlarını karşılaştırmaları sağlanır.

T.8.1.3. Dinlediklerini/izlediklerini özetler.

T.8.1.4. Dinledikleri/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.

T.8.1.5. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu tespit eder.

T.8.1.6. Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu tespit eder.

T.8.1.7. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik farklı başlıklar önerir.

T.8.1.8. Dinlediği/izlediği hikâye edici metinleri canlandırır.

T.8.1.9. Dinlediklerinde/izlediklerinde tutarlılığı sorgular.

T.8.1.10. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili görüşlerini bildirir.

T.8.1.11. Dinledikleri/izledikleri medya metinlerini değerlendirir.

Medya metinlerinin amacını ve kaynağını sorgulamaları sağlanır.

T.8.1.12. Dinlediklerinde/izlediklerinde başvurulmuş düşünceyi geliştirme yollarını tespit eder.

Düşünceyi geliştirme yollarından örneklendirme, tanık gösterme ve sayısal verilerden yararlanma belirlenir.

T.8.1.13. Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.

T.8.1.14. Dinleme stratejilerini uygular.

Seçici, yaratıcı, eleştirel, empati kurarak, not alarak dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlanır.

T.8.2. KONUŞMA

T.8.2.1. Hazırlıklı konuşma yapar.

a) Öğrencilerin düşüncelerini mantıksal bir bütünlük içinde sunmaları, görsel, işitsel vb. destekleyici materyaller kullanmaları, sunu hazırlamaları sağlanır.

b) Öğrenciler araştırma sonuçlarını sempozyum, panel, forum vb. ortamlarda sunmaya teşvik edilir.

T.8.2.2. Hazırlıksız konuşma yapar.

T.8.2.3. Konuşma stratejilerini uygular.

Yaratıcı, güdümlü, empati kurma, tartışma, ikna etme ve eleştirel konuşma gibi yöntem ve tekniklerinin kullanılması sağlanır.

T.8.2.4. Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.

T.8.2.5. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

T.8.2.6. Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.

T.8.2.7. Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.

T.8.3. OKUMA**Akıcı Okuma****T.8.3.1. Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur.****T.8.3.2. Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur.**

Öğrencilerin seviyelerine uygun, edebî değeri olan şiirleri ve kısa yazıları türünün özelliğine göre okumaları ve ezberlemeleri sağlanır.

T.8.3.3. Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.**T.8.3.4. Okuma stratejilerini kullanır.**

Göz atarak, özetleyerek, not alarak, tartışarak ve eleştirerek okuma gibi yöntem ve teknikleri kullanmaları sağlanır.

Söz Varlığı**T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.**

a) Öğrencilerin tahmin ettikleri kelime ve kelime gruplarını öğrenmek için sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü vb. araçları kullanmaları sağlanır.

b) Öğrencinin öğrendiği kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturması teşvik edilir.

T.8.3.6. Deyim, atasözü ve özdeyişlerin metne katkısını belirler.**T.8.3.7. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.**

Benzetme (teşbih), kişileştirme (teşhis), konuşturma (intak) ve karşıtlık (tezat), abartma (mübalağa) söz sanatlarının belirlenmesi sağlanır.

T.8.3.8. Metindeki anlatım bozukluklarını belirler.

Dil bilgisi yönünden anlatım bozuklukları üzerinde durulur.

T.8.3.9. Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.

Fiilimsilerin türleri fark ettirilir. Ekler ezberletilmez.

T.8.3.10. Geçiş ve bağlantı ifadelerinin metnin anlamına olan katkısını değerlendirir.

Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, kısaca, böylece, ilk olarak ve son olarak ifadeleri üzerinde durulur.

T.8.3.11. Metindeki anlatım biçimlerini belirler.**Anlama****T.8.3.12. Görsel ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.****T.8.3.13. Okuduklarını özetler.****T.8.3.14. Metinle ilgili soruları cevaplar.**

Metin içi ve metin dışı anlam ilişkisi kurulur.

T.8.3.15. Metinle ilgili sorular sorar.**T.8.3.16. Metnin konusunu belirler.****T.8.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.****T.8.3.18. Metindeki yardımcı fikirleri belirler.****T.8.3.19. Metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.**

T.8.3.20. Okuduğu metinlerdeki hikâye unsurlarını belirler.

Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı üzerinde durulur.

T.8.3.21. Metnin içeriğini yorumlar.

- a) Yazarın olaylara bakış açısının tespit edilmesi sağlanır.
- b) Metindeki öznel ve nesnel yaklaşımların tespit edilmesi sağlanır.
- c) Metindeki örnek ve ayrıntılara atıf yapılması sağlanır.

T.8.3.22. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.**T.8.3.23. Metinler arasında karşılaştırma yapar.**

Aynı metnin çeviri, farklı baskı vb. özellikleri itibarıyla karşılaştırılması sağlanır.

T.8.3.24. Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.**T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.**

Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, abartma, nesnel, öznel ve duygu belirten ifadeler üzerinde durulur.

T.8.3.26. Metin türlerini ayırt eder.

- a) Fıkra (köşe yazısı), makale, deneme, roman, destan türleri üzerinde durulur.
- b) Metin türlerine ilişkin ayrıntılı bilgi verilmemelidir.

T.8.3.27. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.

- a) Çizgi roman ve karikatürleri yorumlayarak görüşlerini bildirmeleri sağlanır.
- b) Haberi/bilgiyi görsel yorumcuların nasıl ilettikleri üzerinde durulur.

T.8.3.28. Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar.

Altını çizmenin, koyu veya italik yazmanın, renklendirmenin, farklı punto veya font kullanmanın işlevi vurgulanır.

T.8.3.29. Medya metinlerini analiz eder.

Medya metinlerinin amaçlarının (kültür aktarma, olay yorumlama, bilgilendirme, eğlendirme, ikna etme) belirlenmesi sağlanır.

T.8.3.30. Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.**T.8.3.31. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.**

- a) Blog ve şahsi İnternet sayfalarındaki bilgilerin güvenilirliği konusunda çalışmalar yapılır.
- b) Bilimsel çalışmalarda ağırlıklı olarak “edu” ve “gov” uzantılı sitelerin kullanıldığı vurgulanır.

T.8.3.32. Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgileri yorumlar.**T.8.3.33. Edebî eserin yazılı metni ile medya sunumunu karşılaştırır.**

Kahramanlar, mekân, zaman ve olay yönünden karşılaştırılması sağlanır.

T.8.3.34. Okuduklarında kullanılan düşüncüyü geliştirme yollarını belirler.**T.8.3.35. Metindeki iş ve işlem basamaklarını kavrar.**

Kullanım kılavuzları incelenir.

T.8.4. YAZMA**T.8.4.1. Şiir yazar.****T.8.4.2. Bilgilendirici metin yazar.**

a) Öğrencilerin belirledikleri bir konu ve ana fikir etrafında giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşan bir metin taslağı oluşturmaları, gelişme bölümünde düşünceleri geliştirme yollarını kullanarak görüşlerini ifade etmeleri, görüşlerini destekleyecek kanıtlar sunmaları, sonuç bölümünde ise görüşlerini sonuca bağlamaları sağlanır.

b) Öğrenciler günlük hayattan örnekler vermeye teşvik edilir.

T.8.4.3. Hikâye edici metin yazar.

a) Öğrencilerin anlatımın türü ve konusuna göre gerçekçi veya hayalî öğeleri tasarlamaları, uyumlu bir zaman ve mekân kurgusu yapmaları, serim, düğüm ve çözüm bölümlerine yer vermeleri sağlanır.

b) Öğrenciler yazım kılavuzundan yararlanmaya, günlük hayattan örnekler vermeye yönlendirilir.

T.8.4.4. Yazma stratejilerini uygular.

Not alma, özet çıkarma, eleştirel, yaratıcı, serbest, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, bir metinden ve duyulardan hareketle yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır.

T.8.4.5. Anlatımı desteklemek için grafik ve tablo kullanır.**T.8.4.6. Bir işi işlem basamaklarına göre yazar.****T.8.4.7. Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.****T.8.4.8. Yazılarında mizahi öğeler kullanır.****T.8.4.9. Yazılarında anlatım biçimlerini kullanır.****T.8.4.10. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.****T.8.4.11. Formları yönergelerine uygun doldurur.****T.8.4.12. Kısa metinler yazar.**

Haber metni, günlük ve anı yazmaya teşvik edilir.

T.8.4.13. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.**T.8.4.14. Araştırmalarının sonuçlarını yazılı olarak sunar.**

a) Öğrencilerin taslak hazırlamaları, taslaklarında giriş, gelişme, sonuç bölümlerine yer vermeleri sağlanır.

b) Kaynak gösterme hakkında bilgi verilir.

T.8.4.15. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.

Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadelerinin kullanılması sağlanır.

T.8.4.16. Yazdıklarını düzenler.

Dil bilgisine dayalı anlatım bozuklukları bakımından yazdıklarını gözden geçirmesi ve düzeltmesi sağlanır. Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.

T.8.4.17. Yazdıklarını paylaşır.

Öğrenciler yazdıklarını sınıf ve okul panosu ile sosyal medya ortamlarında paylaşmaya, şiir ve kompozisyon yarışmalarına katılmaya teşvik edilir.

T.8.4.18. Cümlelerin öğelerini ayırt eder.

T.8.4.19. Cümle türlerini tanır.

Kavramsal tanımlamalara girilmez.

T.8.4.20. Fiillerin çatı özelliklerinin anlama olan katkısını kavrar.

Kavram tanımlarına girilmeden anlamsal farklılıklara değinilir.

TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIM VE AÇIKLAMALAR TABLOSU

1. SINIF	2. SINIF	3. SINIF	4. SINIF	5. SINIF	6. SINIF	7. SINIF	8. SINIF
T.1.1.11. Konuşmacının sözü olmayan mesajlarını kavrar.		<p>b) Öğrenciler, dikkatlerini dinlediklerine/izlediklerine yoğunlaştırmaları için teşvik edilir.</p> <p>T.3.1.13. Konuşmacının sözü olmayan mesajlarını kavrar.</p>	<p>b) Öğrencilerin dinledikleri/ izlediklerinin içeriğini tutarlılık açısından sorgulamaları sağlanır.</p> <p>T.4.1.12. Dinleme stratejilerini uygular.</p> <p>a) Öğrencilerin dikkatlerini yoğunlaştırmaları sağlanır.</p> <p>b) Dinlerken/izlerken hoşuna giden cümleleri, önemli bilgileri vb. not almaları konusunda teşvik edilir.</p> <p>T.4.1.13. Konuşmacının sözü olmayan mesajlarını kavrar.</p>	<p>T.5.1.12. Dinleme stratejilerini uygular.</p> <p>Not alarak, katımlı,grup hâlinde dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlanır.</p>	<p>T.6.1.12. Dinleme stratejilerini uygular.</p> <p>Katımlı, katılsız,grup hâlinde ve not alarak dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlanır.</p>	<p>T.7.1.12. Dinlediklerinin izlediklerinin içeriğini değerlendirir.</p> <p>a) Medya metnindeki örtülü anlamı belirlemesi sağlanır.</p> <p>b) Medya metninin heder kütlesi ve anaçının sorgulanması sağlanır.</p> <p>T.7.1.13. Dinleme stratejilerini uygular.</p> <p>Empati kurarak,katımlı, katılsız, not alarak dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlanır.</p> <p>T.7.1.14. Konuşmacının sözü olmayan mesajlarını kavrar.</p>	<p>T.8.1.12. Dinlediklerinde/ izlediklerinde başvuru olan düşünceyi geliştirme yollarını tespit eder.</p> <p>Düşünceyi geliştirme yollarından örneklendirme, tanık gösterme ve sayısal verilerden yararlanma belirtilir.</p> <p>T.8.1.13. Konuşmacının sözü olmayan mesajlarını kavrar.</p> <p>T.8.1.14. Dinleme stratejilerini uygular.</p> <p>Seçici, yaratıcı, eleştirel, empati kurarak, not alarak dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlanır.</p>

TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIM VE AÇIKLAMALAR TABLOSU

1. SINIF	2. SINIF	3. SINIF	4. SINIF	5. SINIF	6. SINIF	7. SINIF	8. SINIF
		T.3.2.6. Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.	T.4.2.6. Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.				

TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIM VE AÇIKLAMALAR TABLOSU

1. SINIF	2. SINIF	3. SINIF	4. SINIF	5. SINIF	6. SINIF	7. SINIF	8. SINIF
<p>Anlama</p> <p>T.1.3.13. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.1.3.14. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin içeriğini tahmin eder.</p> <p>T.1.3.15. Metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.1.3.16. Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.</p> <p>Olayların oluş sırasına göre anlatılmasına dikkat edilir.</p> <p>T.2.3.13. Okuduğu metnin konusunu belirler.</p> <p>T.2.3.14. Okuduğu metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.2.3.15. Okuduğu metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.</p> <p>T.2.3.16. Metin türlerini tanırlar.</p> <p>Örneklere desteklenerek düzyazı ve şiir hakkında kısa bilgi verilir.</p> <p>T.2.3.17. Okuduğu metindeki hikâye unsurlarını belirler.</p> <p>Metnin şahıs ve varlık kadrosu unsurlarına değinilir.</p> <p>T.2.3.18. Yazılı yönergeleri kavrar.</p> <p>Görsellerle desteklenerek kısa ve basit yemek tarifleri ile çocuk oyunları yönergelerinden faydalanılır.</p> <p>T.2.3.19. Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını kavrar.</p> <p>Geri dönüşüm işaretleri ve özel gereksinimli bireylere yönelik semboller üzerinde durulur.</p>	<p>Anlama</p> <p>T.2.3.10. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.2.3.11. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.</p> <p>2.3.12. Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.</p> <p>Olayların oluş sırasına göre anlatılmasına dikkat edilir.</p> <p>T.2.3.13. Okuduğu metnin konusunu belirler.</p> <p>T.2.3.14. Okuduğu metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.2.3.15. Metnin ana fikri/ana duygusunu belirler.</p> <p>T.2.3.16. Okuduğu metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.2.3.17. Metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.2.3.18. Okuduğu metindeki hikâye unsurlarını belirler.</p> <p>Metnin olay örgüsü, mekân, zaman ve varlık kadrosu unsurlarına değinilir.</p> <p>T.2.3.19. Okuduğu metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.</p> <p>T.2.3.20. Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını kavrar.</p> <p>Haritalar, medya işaretleri ve semboller üzerinde durulur.</p>	<p>T.3.3.10. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder.</p> <p>Anlama</p> <p>T.3.3.11. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.3.3.12. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.</p> <p>T.3.3.13. Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.</p> <p>Olayların oluş sırasına göre anlatılmasına dikkat edilir.</p> <p>T.3.3.14. Okuduğu metnin konusunu belirler.</p> <p>T.3.3.15. Metnin ana fikri/ana duygusunu belirler.</p> <p>T.3.3.16. Okuduğu metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.3.3.17. Metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.3.3.18. Okuduğu metindeki hikâye unsurlarını belirler.</p> <p>Metnin olay örgüsü, mekân, zaman ve varlık kadrosu unsurlarına değinilir.</p> <p>T.3.3.19. Okuduğu metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.</p> <p>T.3.3.20. Metin türlerini ayırt eder.</p> <p>Hikâye edici, bilgilendirici metin ve şiir hakkında örneklerden yararlanılarak genel kısa bilgiler verilir.</p> <p>T.3.3.21. Metinleri oluşturan öğeleri tanırlar.</p> <p>a) Başlık ve paragraf hakkında kısa bilgi verilir.</p> <p>b) Kıta ve dize hakkında kısa bilgi verilir.</p>	<p>T.4.3.12. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelimelere ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.</p> <p>a) Öğrencilerin tahmin ettikleri kelimelere ve kelime gruplarının anlamlarını sözlüklerden kontrol etmeleri sağlanır.</p> <p>b) Öğrencilerin yeni öğrendikleri kelimelere ve kelime gruplarından sözlük oluşturmaları sağlanır.</p> <p>Anlama</p> <p>T.4.3.13. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.4.3.14. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.</p> <p>T.4.3.15. Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.</p> <p>Olayların oluş sırasına göre anlatılmasına dikkat edilir.</p> <p>T.4.3.16. Okuduğu metnin konusunu belirler.</p> <p>T.4.3.17. Metnin ana fikri/ana duygusunu belirler.</p> <p>T.4.3.18. Okuduğu metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.4.3.19. Metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.4.3.20. Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını kavrar.</p> <p>Haritalar, medya işaretleri ve semboller üzerinde durulur.</p>	<p>T.5.3.8. Kelimelerin zıt anlamlarını bulur.</p> <p>T.5.3.9. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder.</p> <p>T.5.3.10. Kökleri ve ekleri ayırt eder.</p> <p>T.5.3.11. Yapım eklerinin işlevlerini açıklar.</p> <p>Yapım ekleri ezberletilmez, işlevleri sezdirilir. Kelime türetmenin mantığı kavratılır.</p> <p>Anlama</p> <p>T.5.3.12. Metin türlerini ayırt eder.</p> <p>Hikâye, fabl, masal, haber metni türleri tanıtılır. Metin türleri ile ilgili ayrıntılı bilgi verilmaz.</p> <p>T.5.3.13. Okuduklarını özetler.</p> <p>T.5.3.14. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.</p> <p>T.5.3.15. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.</p> <p>T.5.3.16. Metindeki hikâye unsurlarını belirler.</p> <p>Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı vb. gibi hikâye unsurları üzerinde durulur.</p> <p>T.5.3.17. Metni yorumlar.</p> <p>a) Yazının bakiş açısını fark etmeleri, olayın ele alış şeklini yorumlamaları ve öğrencilerin metnin ilgili kendi bakiş açılarını ifade etmeleri sağlanır.</p> <p>b) Metin içeriğinin yorumlanması sırasında metinlerdeki örneklere ve ayrıntılara atfı yapılması sağlanır.</p> <p>T.5.3.18. Metnin ilgili soruları cevaplar.</p>	<p>T.6.3.8. İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.</p> <p>T.6.3.9. İsim ve sıfat tanımlarının metnin anlamına olan katkısını açıklar.</p> <p>T.6.3.10. Edat, bağlaç ve ünlemilerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.</p> <p>T.6.3.11. Basit, türemiş ve birleşik kelimeleri ayırt eder.</p> <p>T.6.3.12. Zamirlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.</p> <p>T.6.3.13. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlamına olan katkısını değerlendirir.</p> <p>Ana, fakat, ancak, lakin, bununla birlikte ve buna rağmen ifadeleri üzerinde durulur.</p> <p>T.6.3.14. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.</p> <p>Konuşurma (intak) ve karşıtlık (tezat) söz sanatları verilir.</p> <p>Anlama</p> <p>T.6.3.15. Görselden hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.</p> <p>T.6.3.16. Okuduklarını özetler.</p> <p>T.6.3.17. Metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>Metin içi ve metin dışı anlam ilişkileri kurulur.</p> <p>T.6.3.18. Metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.6.3.19. Metnin konusunu belirler.</p>	<p>T.7.3.8. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.</p> <p>Kişileştirme (teşhis), konuşurma (intak), karşıtlık (tezat) ve abartma (mübalâğa) söz sanatları verilir.</p> <p>T.7.3.9. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder.</p> <p>Fil çekim ekleri (kip ve kişi ekleri) üzerinde durulur.</p> <p>T.7.3.10. Basit, türemiş ve birleşik filleri ayırt eder.</p> <p>T.7.3.11. Zarfların metnin anlamına olan katkısını açıklar.</p> <p>T.7.3.12. Fillerin anlam özelliklerini fark eder.</p> <p>İş (kılış), oluş ve durum filleri anlam özellikleri üzerinde durulur.</p> <p>T.7.3.13. Anlatım biçimlerini belirler.</p> <p>Anlama</p> <p>T.7.3.12. Görsel ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.</p> <p>Anlam yönünden anlam bozuklukları üzerinde durulur.</p> <p>Anlama</p> <p>T.7.3.14. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.</p> <p>T.7.3.15. Okuduklarını özetler.</p> <p>T.7.3.16. Metnin konusunu belirler.</p> <p>T.7.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.</p> <p>T.7.3.18. Metindeki yardımcı fikirleri belirler.</p> <p>T.7.3.19. Metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>Metin içi ve metin dışı anlam ilişkileri kurulur.</p> <p>T.7.3.20. Metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.7.3.21. Metindeki hikâye unsurlarını belirler.</p>	<p>(mübalâğa) söz sanatlarının belirlenmesi sağlanır.</p> <p>bozuklukları belirler.</p> <p>Dil bilgisi yönünden anlam bozuklukları üzerinde durulur.</p> <p>T.8.3.9. Filimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.</p> <p>Filimsilerin türleri fark ettirilir. Eklere ezberletilmez.</p> <p>T.8.3.10. Geçiş ve bağlantı ifadelerinin metnin anlamına olan katkısını değerlendirir.</p> <p>Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, kısaca, böylece, ilk olarak ve son olarak ifadeleri üzerinde durulur.</p> <p>T.8.3.11. Metindeki anlatım biçimlerini belirler.</p> <p>Anlama</p> <p>T.8.3.12. Görsel ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.</p> <p>T.8.3.13. Okuduklarını özetler.</p> <p>T.8.3.14. Metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>Metin içi ve metin dışı anlam ilişkisi kurulur.</p> <p>T.8.3.15. Metnin ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.8.3.16. Metnin konusunu belirler.</p> <p>T.8.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.</p> <p>T.8.3.18. Metindeki yardımcı fikirleri belirler.</p> <p>T.8.3.19. Metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.</p> <p>T.8.3.20. Okuduğu metinlerdeki hikâye unsurlarını belirler.</p>

TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIM VE AÇIKLAMALAR TABLOSU

1. SINIF	2. SINIF	3. SINIF	4. SINIF	5. SINIF	6. SINIF	7. SINIF	8. SINIF
		<p>T.3.3.22. Kısa ve basit dijital metinlerdeki mesajı kavrar.</p> <p>Elektronik posta ve sosyal medya içeriklerine (davet, teşekkür mesajları vb.) yer verilir.</p> <p>T.3.3.23. Metindeki gerçek ve hayali öğeleri ayırt eder.</p> <p>T.3.3.24. Okudukları ile ilgili çıkarımlar yapar.</p> <p>a) Metindeki problem durumlarının tespit edilmesi ve bunlara farklı çözüm yolları bulunması sağlanır.</p> <p>b) Metindeki durumlara kendi yaşantıları arasında ilişki kurmaları teşvik edilir.</p> <p>T.3.3.25. Görsellerle okuduğu metnin içeriğini ilişkilendirir.</p> <p>Görsel ve konu arasındaki ilişki vurgulanır.</p> <p>T.3.3.26. Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını kavrar.</p> <p>Bilişim teknolojileri (bilgisayar, tablet) ve iletişim araçlarında kullanılan şekil ve semboller üzerinde durulur.</p> <p>T.3.3.27. Yazılı yönergeleri kavrar.</p> <p>Harita, ilan, afiş, ürün etiketi, kullanım kılavuzu gibi materyallerden faydalanılır.</p> <p>T.3.3.28. Tablo ve grafiklerde yer alan bilgilere ilişkin soruları cevaplar.</p>	<p>T.4.3.23. Metin türlerini ayırt eder.</p> <p>Hikâye edici, bilgilendirici metinler ve şiir türünden örneklerle yer verilerek genel, kısa bilgilendirme yapılır.</p> <p>T.4.3.24. Hikâye edici ve bilgilendirici metinleri oluşturan öğeleri tanıır.</p> <p>Giriş, gelişme ve sonuç/serim, düğüm ve çözüm bölümleri hakkında kısa bilgi verilir.</p> <p>T.4.3.25. Yönergeleri kavrar.</p> <p>Harita, ilan, afiş, ilaç prospektüsü, ürün etiketi, kullanım kılavuzu gibi materyallerden faydalanılır.</p> <p>T.4.3.26. Metindeki gerçek ve hayali öğeleri ayırt eder.</p> <p>4.3.27. Okuduğu metindeki kahramanların özelliklerini karışlaştırır.</p> <p>Kahramanların fiziksel ve kişilik özelliklerinin karışlaştırılması sağlanır.</p> <p>T.4.3.28. Okudukları ile ilgili çıkarımlar yapar.</p> <p>a) Neden-sonuç, benzetme, örnekendirme gibi çıkarımlar yapılması sağlanır.</p> <p>b) Öğrenciler metinde işaret edilen problem durumlarını tespit etmeleri ve bunlara farklı çözüm yolları bulmaları için teşvik edilir.</p> <p>c) Yazının olaylara bakış açısını belirlemesi sağlanır.</p> <p>T.4.3.29. Görsellerle okuduğu metnin içeriğini ilişkilendirir.</p> <p>Görsellerin metinde aktarılan anlama nasıl katkı sağladığını (duygu oluşturma, kahramanların veya yerlerin özelliklerini vurgulama vb.) açıklaması ve yorumlaması sağlanır.</p>	<p>T.5.3.19. Metinle ilgili sorulara cevap verir.</p> <p>Metin içi ve metin dışı anlam ilişkileri kurulur.</p> <p>T.5.3.20. Metnin konusunu belirler.</p> <p>T.5.3.21. Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.</p> <p>T.5.3.22. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.</p> <p>a) Resim ve karikatürleri yorumlayarak görüşlerini bildirmeleri sağlanır.</p> <p>b) Haber/bilgiyi görsel yorumcularının nasıl ilettikleri üzerinde durulur.</p> <p>T.5.3.23. Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar.</p> <p>a) Altını çizmenin, koyu veya italik yazmanın, renklendirmenin, farklı punto veya font kullanmanın işlevi vurgulanır.</p> <p>b) Köprü metninin (Hipertekst) dış bağlantı olduğu belirtilir.</p> <p>T.5.3.24. Okuduğu metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.</p> <p>T.5.3.25. Medya metnlerini değerlendirir.</p> <p>İnternet, sinema ve televizyonun verdiği iletileri değerlendirmeleri sağlanır.</p> <p>T.5.3.26. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir.</p> <p>Ama, fakat, ancak ve lakin ifadeleri üzerinde durulur.</p> <p>T.5.3.27. Metinler arasında karışlaştırma yapar.</p> <p>Metinleri biçim ve tür gibi açılardan karıştırmaları sağlanır.</p>	<p>T.6.3.20. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.</p> <p>T.6.3.21. Metnin içeriğine uygun başlık belirler.</p> <p>T.6.3.22. Metindeki hikâye unsurlarını belirler.</p> <p>Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı üzerinde durulur.</p> <p>T.6.3.23. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.</p> <p>T.6.3.24. Metnin içeriğini yorumlar.</p> <p>a) Yazının olaylara bakış açısının tespit edilmesi sağlanır.</p> <p>b) Öznel ve nesnel yaklaşımların tespit edilmesi sağlanır.</p> <p>c) Metindeki örnek ve ayrıntılara atfı yapılması sağlanır.</p> <p>T.6.3.25. Metinler arasında karışlaştırma yapar.</p> <p>Metinlerin tema, konu, olay örgüsü ve karakterler açısından karışlaştırılması sağlanır.</p> <p>T.6.3.26. Metin türlerini ayırt eder.</p> <p>a) Anı, mektup, tiyatro, gezi yazısı türleri öğretilmelidir.</p> <p>b) Metin türlerine ilişkin ayrıntılı bilgi verilmemelidir.</p> <p>T.6.3.27. Şiirin şekli özelliklerini açıklar.</p> <p>Şiirde kafiye, redif gibi ahenk unsurları üzerinde durulur, bunların türlerine değinilmaz.</p> <p>T.6.3.28. Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.</p>	<p>Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı üzerinde durulur.</p> <p>T.7.3.22. Metnin içeriğini yorumlar.</p> <p>a) Yazının olaylara bakış açısının tespit edilmesi sağlanır.</p> <p>b) Metindeki özne ve nesnel yaklaşımların tespit edilmesi sağlanır.</p> <p>c) Metindeki örnek ve ayrıntılara atfı yapılması sağlanır.</p> <p>T.7.3.23. Metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.</p> <p>T.7.3.24. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.</p> <p>T.7.3.25. Metinler arasında karışlaştırma yapar.</p> <p>Bakış açısı ve mesajlar karışlaştırılır.</p> <p>T.7.3.26. Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.</p> <p>T.7.3.27. Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar.</p> <p>Altını çizmenin, koyu veya italik yazmanın, renklendirmenin, farklı punto veya font kullanmanın işlevi vurgulanır.</p> <p>T.7.3.28. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.</p> <p>Metinlerdeki neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karışlaştırma, benzetme, örnekendirme, abartma, nesnel, özne ve duygu belirten ifadeler üzerinde durulur.</p> <p>T.7.3.29. Metin türlerini ayırt eder.</p> <p>a) Söyleşi, biyografi, otobiyografi, günlük türleri üzerinde durulur.</p>	<p>Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı üzerinde durulur.</p> <p>T.8.3.21. Metnin içeriğini yorumlar.</p> <p>a) Yazının olaylara bakış açısının tespit edilmesi sağlanır.</p> <p>b) Metindeki özne ve nesnel yaklaşımların tespit edilmesi sağlanır.</p> <p>c) Metindeki örnek ve ayrıntılara atfı yapılması sağlanır.</p> <p>T.8.3.22. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.</p> <p>T.8.3.23. Metinler arasında karışlaştırma yapar.</p> <p>Aynı metnin çeviri, farklı baskı vb. özellikleri itibarıyla karışlaştırılması sağlanır.</p> <p>T.8.3.24. Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.</p> <p>T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.</p> <p>Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karışlaştırma, benzetme, örnekendirme, abartma, nesnel, özne ve duygu belirten ifadeler üzerinde durulur.</p> <p>T.8.3.26. Metin türlerini ayırt eder.</p> <p>a) Fıkra (köşe yazısı), makale, deneme, roman, destan türleri üzerinde durulur.</p> <p>b) Metin türlerine ilişkin ayrıntılı bilgi verilmemelidir.</p> <p>T.8.3.27. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.</p> <p>a) Çizgi roman ve karikatürleri yorumlayarak görüşlerini bildirmeleri sağlanır.</p> <p>b) Haber/bilgiyi görsel otobiyografi, günlük türleri yorumcularının nasıl ilettikleri üzerinde durulur.</p>

TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIM VE AÇIKLAMALAR TABLOSU

1. SINIF	2. SINIF	3. SINIF	4. SINIF	5. SINIF	6. SINIF	7. SINIF	8. SINIF
			<p>T.4.3.30. Metindeki renkli, altı çizili, koyu ifadelerin önemli noktaları vurguladığını kavrar.</p> <p>T.4.3.31. Metinler arasında karşılaştırma yapar.</p> <p>Metinlerin konuları ve karakterleri açısından karşılaştırılması sağlanır.</p> <p>T.4.3.32. Kısa ve basit dijital metinlerdeki mesajı kavrar.</p> <p>Elektronik posta ve sosyal medya içeriklerine (tebrik, ilan ve duyuru mesajları vb.) yer verilir.</p> <p>4.3.33. Medya metinlerini değerlendirir.</p> <p>Farklı türdeki medya metinlerinin (reklam amaçlı el ilanları, web siteleri, seyahat broşürleri, el kitapları, bloglar vb.) amacı ve hedef kitleleri hakkında görüş bildirilmesi sağlanır.</p> <p>T.4.3.34. Grafik, tablo ve çizelgelerle ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.4.3.35. Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.</p> <p>Bilgiye erişmek için basılı ve dijital içeriklerdeki içerikler ve sözlük bölümünden nasıl yararlanılacağına ilişkin bilgi verilir.</p> <p>T.4.3.36. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.</p> <p>Yazılı kaynakların (dergi, kitap, broşür, gazete vb.) incelenmesi ve değerlendirilmesi sağlanır.</p> <p>T.4.3.37. Okuduğu metindeki olaylara ilişkin düşüncelerini ifade eder.</p>	<p>sağlanır.</p> <p>T.5.3.28. Bilgi kaynaklarını etkili şekilde kullanır.</p> <p>T.5.3.29. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.</p> <p>Bilimsel çalışmalarda ağırlıklı olarak "edu" ve "gov" uzantılı sitelerin kullanıldığı vurgulanır.</p> <p>T.5.3.30. Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.</p> <p>T.5.3.31. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.</p> <p>Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, duygu belirlen ifadeleri, abartma üzerinde durulur.</p> <p>T.5.3.32. Medya metinlerini değerlendirir.</p> <p>Farklı türdeki medya metinlerinin (reklam amaçlı el ilanları, web siteleri, seyahat broşürleri, el kitapları, bloglar vb.) amacı ve hedef kitleleri hakkında görüş bildirilmesi sağlanır.</p> <p>T.5.3.33. Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.</p> <p>Bilimsel çalışmalarda ağırlıklı olarak "edu" ve "gov" uzantılı sitelerin kullanıldığı vurgulanır.</p> <p>T.5.3.34. Grafik, tablo ve çizelgelerle sunulan bilgilere ilişkin soruları cevaplar.</p>	<p>T.6.3.29. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.</p> <p>Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, duygu belirlen ifadeleri, abartma üzerinde durulur.</p> <p>T.6.3.30. Görüşlerle ilgili soruları cevaplar.</p> <p>a) Öğrencilerin haber fotoğrafları ve karikatürleri yorumlayarak görüşlerini bildirmeleri sağlanır.</p> <p>b) Haber(bilgiyi) görsel yoruncuların nasıl iletişimlerini sağladığını değerlendirir.</p> <p>T.6.3.31. Metinde önemli noktaların vurgulandığını kavrar.</p> <p>Altını çizmenin, koyu veya italik yazmanın, renklendirmenin, farklı punto veya font kullanmanın işlevi vurgulanır.</p> <p>T.6.3.32. Medya metinlerini değerlendirir.</p> <p>İnternet, sinema ve televizyonun verdiği iletileri değerlendirmeleri sağlanır.</p> <p>T.6.3.33. Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.</p> <p>Altını çizmenin, koyu veya italik yazmanın, renklendirmenin, farklı punto veya font kullanmanın işlevi vurgulanır.</p> <p>T.6.3.34. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.</p> <p>Bilimsel çalışmalarda ağırlıklı olarak "edu" ve "gov" uzantılı sitelerin kullanıldığı vurgulanır.</p> <p>T.6.3.35. Edebî eserini yazılı metni ile medya sunumunu karşılaştırır.</p> <p>Kahramanlar, mekân, zaman ve olay yönünden karşılaştırılması sağlanır.</p> <p>T.6.3.36. Metindeki anlatım biçimlerini belirler.</p> <p>T.6.3.37. Metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.</p> <p>T.6.3.38. Metindeki iş ve işlem basamaklarını kavrar.</p> <p>Talimatnamelerin okunması sağlanır.</p>	<p>b) Metin türlerine ilişkin ayrıntılı bilgi verilmemelidir.</p> <p>T.7.3.30. Görüşlerle ilgili soruları cevaplar.</p> <p>a) Graffiti ve karikatürlerin incelenmesi ve bunlarla ilgili görüş bildirilmesi sağlanır.</p> <p>b) Haber(bilgiyi) görsel yoruncuların nasıl iletişimlerini sağladığını değerlendirir.</p> <p>T.7.3.31. Medya metinlerini değerlendirir.</p> <p>İnternet, sinema ve televizyonun verdiği iletileri değerlendirmeleri sağlanır.</p> <p>T.7.3.32. Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.</p> <p>T.7.3.33. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.</p> <p>a) İnternetyazılı (dergi, kitap, broşür, gazete vb.) kaynakların güvenilirliklerinin sorgulanması sağlanır.</p> <p>b) Bilimsel çalışmalarda ağırlıklı olarak "edu" ve "gov" uzantılı sitelerin kullanıldığı vurgulanır.</p> <p>T.7.3.34. Grafik, tablo ve çizelgelerle sunulan bilgileri yorumlar.</p> <p>T.7.3.35. Edebî eserini yazılı metni ile medya sunumunu karşılaştırır.</p> <p>Kahramanlar, mekân, zaman ve olay yönünden karşılaştırılması sağlanır.</p> <p>T.7.3.36. Metindeki anlatım biçimlerini belirler.</p> <p>T.7.3.37. Metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.</p> <p>T.7.3.38. Metindeki iş ve işlem basamaklarını kavrar.</p> <p>Talimatnamelerin okunması sağlanır.</p>	<p>T.8.3.28. Metinde önemli noktaların vurgulandığını kavrar.</p> <p>Altını çizmenin, koyu veya italik yazmanın, renklendirmenin, farklı punto veya font kullanmanın işlevi vurgulanır.</p> <p>T.8.3.29. Medya metinlerini analiz eder.</p> <p>Medya metinlerinin amaçlarının (kültür aktarma, olay yorumlama, bilgilendirme, eğlendirme, ikna etme) belirlenmesi sağlanır.</p> <p>T.8.3.30. Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.</p> <p>T.8.3.31. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.</p> <p>a) Blog ve şahsi İnternet sayfalarındaki bilgilerin güvenilirliği konusunda çalışmalar yapılır.</p> <p>b) Bilimsel çalışmalarda ağırlıklı olarak "edu" ve "gov" uzantılı sitelerin kullanıldığı vurgulanır.</p> <p>T.8.3.32. Grafik, tablo ve çizelgelerle sunulan bilgileri yorumlar.</p> <p>T.8.3.33. Edebî eserin yazılı metni ile medya sunumunu karşılaştırır.</p> <p>Kahramanlar, mekân, zaman ve olay yönünden karşılaştırılması sağlanır.</p> <p>T.8.3.34. Okuduklarında kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.</p> <p>T.8.3.35. Metindeki iş ve işlem basamaklarını kavrar.</p> <p>Kullanım kılavuzları incelenir.</p>

TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIM VE AÇIKLAMALAR TABLOSU

1. SINIF	2. SINIF	3. SINIF	4. SINIF	5. SINIF	6. SINIF	7. SINIF	8. SINIF
<p>T.2.4.10. Yazdıkları düzenler.</p> <p>Öğrencilerin yazdıklarını harf hatası, hece eksikliği ile yazım ve noktalama kuralları açısından gözden geçirmeleri ve düzenlemeleri sağlar.</p> <p>T.2.4.11. Yazdıklarını paylaşıp.</p> <p>Öğrenciler yazdıklarını sınıf içinde okumaları, okul veya sınıf panosunda sergilemeleri için teşvik edilir. Öğrencilere okumaları konusunda ısrar edilmemelidir.</p> <p>T.2.4.12. Yazma çalışmaları yapar.</p> <p>a) Dikte, bakarak ve serbest yazma çalışmaları yapılır.</p> <p>b) Yazma düzenine, sayının tamamının kullanılmasına ve temizliğine dikkat edilmesi gerektiği vurgulanır.</p> <p>T.2.4.13. Yazma stratejilerini uygular.</p>	<p>T.2.4.10. Yazdıklarını düzenler.</p> <p>Öğrencilerin yazdıklarını harf hatası, hece eksikliği ile yazım ve noktalama kuralları açısından gözden geçirmeleri ve düzenlemeleri sağlar.</p> <p>T.2.4.11. Yazdıklarını paylaşıp.</p> <p>Öğrenciler yazdıklarını sınıf içinde okumaları, okul veya sınıf panosunda sergilemeleri için teşvik edilir. Öğrencilere okumaları konusunda ısrar edilmemelidir.</p> <p>T.2.4.12. Yazma çalışmaları yapar.</p> <p>a) Dikte, bakarak ve serbest yazma çalışmaları yapılır.</p> <p>b) Yazma düzenine, sayının tamamının kullanılmasına ve temizliğine dikkat edilmesi gerektiği vurgulanır.</p> <p>T.2.4.13. Soru ekinin kuralına uygun yazar.</p> <p>T.2.4.14. Yazma stratejilerini uygular.</p>	<p>T.3.4.8. Yazılarında eş sesli kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.</p> <p>T.3.4.9. Yazdıklarını zenginleştirmek için çözüm ve görseller kullanır.</p> <p>T.3.4.10. Görsellerdeki olayları ilişkilendirerek yazı yazar.</p> <p>T.3.4.11. Yazdıklarını düzenler.</p> <p>Yapılacak düzenleme çalışması sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.</p> <p>T.3.4.12. Yazdıklarını paylaşıp.</p> <p>Öğrenciler yazdıklarını sınıf içinde okumaları, okul veya sınıf panosunda sergilemeleri için teşvik edilir. Öğrencilere yazdıkları sınıf içinde okumaları konusunda ısrar edilmemelidir.</p> <p>T.3.4.13. Harfleri yapısal özelliklerine uygun yazar.</p> <p>Öğrencilerin yazılarında harfleri asli ve ilave unsurlarına dikkat ederek yazmaları sağlanır.</p> <p>T.3.4.14. Harflerin yapısal özelliklerine uygun kelime ve cümleler yazar.</p> <p>Öğrencilerin yazılarında kelimeler arasında uygun boşlukları bırakarak özenli, okunaklı ve düzgün yazmaları sağlanır.</p> <p>T.3.4.15. Harflerin yapısal özelliklerine uygun kısa metinler yazar.</p> <p>Serbest veya bakarak kısa metinler yazmaları sağlanır.</p>	<p>T.4.4.10. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.</p> <p>a) Yay ayraç, üç nokta, eğik çizgi, soru işareti, nokta, virgül, iki nokta, ünlem, tırnak işareti, kısa çizgi, konuşma çizgisi ve kesme işareti, yaygın kullanılan işlevleri üzerinde durulur.</p> <p>b) Kitap, dergi, gezegen ve yıldız adlarını yazımı ile iki noktadan sonra büyük harf kullanıldığı belirtilir.</p> <p>T.4.4.11. Yazdıklarını düzenler.</p> <p>a) Öğrenciler yazdıklarını dil bilgisi ve anlatım bozuklukları yönünden kontrol etmeye teşvik edilir.</p> <p>b) Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.</p> <p>T.4.4.12. Yazdıklarını paylaşıp.</p> <p>a) Öğrenciler yazdıklarını sınıf içinde okumaları, okul veya sınıf panosunda sergilemeleri için teşvik edilir. Öğrencilere yazdıkları sınıf içinde okumaları konusunda ısrar edilmemelidir.</p> <p>b) Öğrenciler kompozisyon ve şiir yarışmalarına katılmaları için teşvik edilmelidir.</p> <p>T.4.4.13. Yazılarında eş sesli kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.</p> <p>T.4.4.14. Yazdıklarını zenginleştirmek için çözüm, grafik ve görseller kullanır.</p>	<p>T.5.4.5. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.</p> <p>Yay ayraç, üç nokta, eğik çizgi, soru işareti, nokta, virgül, iki nokta, ünlem, tırnak işareti, kısa çizgi, konuşma çizgisi, kesme işareti, noktalı virgül ve köşeli ayraç işaretlerinin yaygın kullanılan işlevleri üzerinde durulur.</p> <p>T.5.4.6. Bir işin işlem basamaklarını yazar.</p> <p>T.5.4.7. Yazıların zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.</p> <p>T.5.4.8. Sayıları doğru yazar.</p> <p>Kesirli sayıları, sıra ve üleştirme sayılarının, dört veya daha çok basamaklı sayıların yazımında üzerinde durulur.</p> <p>T.5.4.9. Yazdıklarını düzenler.</p> <p>Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.</p> <p>T.5.4.10. Yazdıklarını paylaşıp.</p> <p>Öğrenciler yazdıklarını sınıf içinde okumaları, okul panosu ile sosyal medyada paylaşmaya teşvik edilir.</p> <p>T.5.4.12. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.</p> <p>T.5.4.13. Formları yönetmelerine uygun doldurur.</p> <p>T.5.4.14. Kısa metinler yazar.</p> <p>Duyuru, ilan ve reklam metinleri yazılır.</p> <p>T.5.4.15. Yazılarında geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.</p> <p>Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadelerinin kullanılması sağlanır.</p> <p>T.5.4.16. Yazdıkları düzenler.</p> <p>Anlama dayalı anlatım bozuklukları bakımından yazdıklarını gözden geçirmesi ve düzeltilmesi sağlanır. Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.</p>	<p>T.6.4.8. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.</p> <p>T.6.4.9. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.</p> <p>Ama, fakat, ancak, lakin, bununla birlikte ve buna rağmen ifadelerinin kullanılması sağlanır.</p> <p>T.6.4.10. Yazdıklarını düzenler.</p> <p>a) Anlam bütünlüğünü bozan ifadelerin belirlenmesi ve düzeltilmesi sağlanır, kavramsal olarak anlatım bozukluğu konusuna değinilmez.</p> <p>b) Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.</p> <p>T.6.4.11. Yazdıklarını paylaşıp.</p> <p>Öğrenciler yazdıklarını sınıf ve okul panosu ile sosyal medyada paylaşmaya teşvik edilir.</p> <p>T.6.4.12. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.</p> <p>T.6.4.13. Formları yönetmelerine uygun doldurur.</p> <p>T.6.4.14. Kısa metinler yazar.</p> <p>Duyuru, ilan ve reklam metinleri yazılır.</p> <p>T.6.4.15. Yazılarında geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.</p> <p>Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadelerinin kullanılması sağlanır.</p> <p>T.6.4.16. Yazdıkları düzenler.</p> <p>Dil bilgisine dayalı anlatım bozuklukları bakımından</p>	<p>T.7.4.8. Yazılarında anlatım biçimlerini kullanır.</p> <p>T.7.4.9. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.</p> <p>T.7.4.10. Formları yönetmelerine uygun doldurur.</p> <p>T.7.4.11. Kısa metinler yazar.</p> <p>Haber metni ve/veya anı yazmaya teşvik edilir.</p> <p>T.7.4.12. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.</p> <p>T.7.4.13. Ek fiili işlevlerine uygun olarak kullanır.</p> <p>T.7.4.14. Araştırmalarının sonuçlarını yazılı olarak sunar.</p> <p>a) Öğrencilerin taslak hazırlanmaları, taslaqlarında giriş, gelişme, sonuç bölümlerine yer vermeleri sağlanır.</p> <p>b) Kaynak gösterme hakkında bilgi verilir.</p> <p>T.7.4.15. Yazılarında geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.</p> <p>Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadelerinin kullanılması sağlanır.</p> <p>T.7.4.16. Yazdıklarını düzenler.</p> <p>Anlama dayalı anlatım bozuklukları bakımından yazdıklarını gözden geçirmesi ve düzeltilmesi sağlanır. Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.</p>	<p>basamaklarına göre yazar.</p> <p>T.8.4.7. Yazıların zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.</p> <p>T.8.4.8. Yazılarında mizahi öğeler kullanır.</p> <p>T.8.4.9. Yazılarında anlatım biçimlerini kullanır.</p> <p>T.8.4.10. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.</p> <p>T.8.4.11. Kısa metinler yazar.</p> <p>Haber metni, günlük ve anı yazmaya teşvik edilir.</p> <p>T.8.4.13. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.</p> <p>T.8.4.14. Araştırmalarının sonuçlarını yazılı olarak sunar.</p> <p>a) Öğrencilerin taslak hazırlanmaları, taslaqlarında giriş, gelişme, sonuç bölümlerine yer vermeleri sağlanır.</p> <p>b) Kaynak gösterme hakkında bilgi verilir.</p> <p>T.8.4.15. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.</p> <p>Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadelerinin kullanılması sağlanır.</p> <p>T.8.4.16. Yazdıklarını düzenler.</p> <p>Dil bilgisine dayalı anlatım bozuklukları bakımından</p>

TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIM VE AÇIKLAMALAR TABLOSU

1. SINIF	2. SINIF	3. SINIF	4. SINIF	5. SINIF	6. SINIF	7. SINIF	8. SINIF
		<p>T.3.4.16. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.</p> <p>T.3.4.17. Yazma stratejilerini uygular.</p>	<p>T.4.4.15. İmza atar. İmzanın anlamı ve ismin baş harfi ile soy ismin bütünü sembolize etmesi gerektiği vurgulanır. Öğrencilere imzalarını belirlemeleri için kılavuzluk yapılır.</p> <p>T.4.4.16. Kısaltmaları ve kısaltmalara gelen ekleri doğru yazar.</p> <p>T.4.4.17. Sayıları doğru yazar. Sayıları harflerle yazımı, birden fazla kelimeden oluşan sayıların yazımı, Roman rakamlarının yazımı üzerinde durulur.</p> <p>T.4.4.18. Yazılarında bağlaçları kuralına uygun kullanır. "de" ve "ki" bağlaçlarını doğru yazmaları sağlanır.</p> <p>T.4.4.19. Yazılarında kelimeleri gerçek, mecaz ve terim anlamları ile kullanır.</p> <p>T.4.4.20. Harflerin yapısal özelliklerine uygun metin yazar. Öğrencilerin kendi yazı stillerini oluşturmaları teşvik edilir.</p> <p>T.4.4.21. Yazma stratejilerini uygular.</p>	<p>T.5.4.12. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.</p> <p>T.5.4.13. Formları yönergelerine uygun doldurur.</p> <p>T.5.4.14. Kısa metinler yazar. Öğrenciler dilekçe yazmaya teşvik edilir.</p> <p>T.5.4.15. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.</p> <p>T.5.4.16. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır. Ama, fakat, ancak ve lakin ifadelerini kullanmaları sağlanır.</p>		<p>T.7.4.17. Yazdıklarını paylaşıp. Öğrenciler yazdıklarını sınıf ve okul panosu ile sosyal medya ortamlarında paylaşmaya, şiir ve kompozisyon yarışmalarına katılmaya teşvik edilir.</p>	<p>yazdıklarını gözden geçirmesi ve düzeltmesi sağlanır. Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.</p> <p>T.8.4.17. Yazdıklarını paylaşıp. Öğrenciler yazdıklarını sınıf ve okul panosu ile sosyal medya ortamlarında paylaşmaya, şiir ve kompozisyon yarışmalarına katılmaya teşvik edilir.</p> <p>T.8.4.18. Cümlelerin öğelerini ayırt eder.</p> <p>T.8.4.19. Cümle türlerini tanıp. Kavramsal tanımlamalara girilmez.</p> <p>T.8.4.20. Fillerin çatı özelliklerinin anlama olan katkısını kavrar. Kavram tanımlarına girilmeden anlamsal farklılıklara değinilir.</p>

